

nationale
nederlanden

Productvoorwaarden

Zelf Beleggen

Artikel	3278-40.2411
Datum	1 november 2024

Inhoud

		Pagina
1	De overeenkomst	3
2	Kenmerken Zelf Beleggen	4
3	Jouw beleggingsrekening	5
4	Beleggen met je beleggingsrekening en de Beleggersgiro	7
5	Risico's van beleggen	9
6	Kosten	9
7	Verpanding	10
8	Aansprakelijkheid	11
9	Communicatie	11
10	Wijziging overeenkomst	14
11	Slotbepalingen	15
12	Begrippen	17
Bijlage 1	Belangrijke kenmerken en risico's van beleggen	19
Bijlage 2	Samenvatting Orderuitvoeringsbeleid	27
Bijlage 3	Belangentegenstellingen	29

De drie bijlagen zijn onderdeel van de productvoorwaarden Zelf Beleggen.

Dit zijn de **productvoorwaarden** Zelf Beleggen van Nationale-Nederlanden Bank N.V. Met Zelf Beleggen kun je aandelen in **beleggingsfondsen** aan- en verkopen. Dit doe je in **beleggingsfondsen** die wij hebben geselecteerd. Je beslist zelf welke **beleggingen** je wilt aankopen, verkopen of houden. Dit heet een execution-only dienstverlening. Wij geven je geen **beleggingsadvies**.

In deze **productvoorwaarden** hebben we belangrijke begrippen vetgedrukt. Deze begrippen staan achterin uitgelegd in een begrippenlijst. Boven de artikelen van deze voorwaarden staan kopjes. Deze staan er om de tekst prettig leesbaar te maken. Ze maken juridisch gezien geen onderdeel uit van de inhoud van deze voorwaarden.

In deze **productvoorwaarden** spreken we je aan met 'je' of 'jij'. Nationale-Nederlanden Bank N.V. is 'we', 'wij', 'de **bank**' of 'ons'.

Deze **productvoorwaarden** zijn geldig per 1 november 2024.

1 De overeenkomst

1.1 Deze **productvoorwaarden** vormen de **overeenkomst** tussen jou en ons. Hierbij horen ook de bijlagen en overige voorwaarden die we noemen in de **beleggingsovereenkomst** en deze **productvoorwaarden**.

1.2 De **overeenkomst** geldt voor onbepaalde tijd.

1.3 Bij het aanvragen van de **beleggingsrekening** bekijken we of execution-only beleggen bij jou past. We doen dit niet bij elke beleggingsorder die je doorgeeft.

1.4 Je kunt de **overeenkomst** alleen of samen met een andere **rekeninghouder** hebben.

1.5 Bij twee **rekeninghouders** gelden ook de artikelen 3.6 tot en met 3.9.

1.6 Deze **overeenkomst** is uitdrukkelijk niet voor professionele beleggers. Wij behandelen je als niet-professionele belegger in de zin van de **Wet op het financieel toezicht** (Wft). Een verzoek om als professionele belegger aangemerkt te worden, wijzen wij altijd af.

De overeenkomst beëindigen

1.7 Je mag de **overeenkomst** op elk moment en om welke reden dan ook met onmiddellijke ingang beëindigen.

1.8 Als jouw **beleggingsrekening** verpand is, dan mag je de **overeenkomst** alleen beëindigen als de pandhouder (meestal de **bank** waar je een hypotheek hebt) toestemming geeft. De pandhouder moet wel aangeven dat wij de **beleggingsrekening** mogen beëindigen. Het is jouw verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat wij deze toestemming van de pandhouder krijgen.

1.9 Wij mogen de **overeenkomst** op elk moment en om welke reden dan ook met onmiddellijke ingang beëindigen, zonder dat wij daarvoor een (kosten)vergoeding aan je verschuldigd zijn. Dit mag ook als je **beleggingsrekening** verpand is.

1.10 Wij mogen altijd stoppen met het aanbieden van (alle of bepaalde) diensten die zijn verbonden aan de **beleggingsrekening** en/of één of meer **participaties**.

1.11 Wij vragen je regelmatig om ons actuele persoonlijke informatie te geven. We mogen onder meer de **overeenkomst** in overeenstemming met artikel 1.9 met onmiddellijke ingang beëindigen als je volgens ons:

- i. geen of onvoldoende informatie geeft tijdens de looptijd van de **overeenkomst**, of;
- ii. niet (op tijd) meewerkt aan verzoeken zoals bedoeld in artikel 9.26, of;
- iii. niet (op tijd) dat jouw persoonlijke situatie zo is gewijzigd dat je mogelijk als een staatsburger of inwoner van een bepaald (buiten)land moet worden gezien.

Je kunt dan ook schadeplichtig zijn. Wij zijn nooit aansprakelijk voor de gevolgen van deze beëindiging.

1.12 Is de **overeenkomst** door jou of ons beëindigd?

Dan voeren we de nog lopende **orders** uit in overeenstemming met deze **productvoorwaarden**. In de tijd dat wij bezig zijn met de beëindiging, blijven zowel wij als jij gebonden aan de relevante voorwaarden uit de **overeenkomst**. Net als aan de verplichtingen die ontstaan door verpanding, voor zover jouw **beleggingsrekening** is verpand.

1.13 Is de **overeenkomst** door jou of ons beëindigd?

En heb je ons nog niet alle kosten betaald voor de periode dat de **overeenkomst** liep? Dan moet je deze nog aan ons betalen.

1.14 Wij kunnen de **overeenkomst** ook op elk moment na de totstandkoming beëindigen in de volgende gevallen:

- als je gegevens of omstandigheden niet met ons deelt die wel belangrijk zijn;
- als je niet (tijdig) meewerkt aan verzoeken zoals bedoeld in de artikelen 10.26 tot en met 10.28 van deze **productvoorwaarden** of niet (tijdig) meldt dat jouw persoonlijke omstandigheden zodanig gewijzigd zijn dat je mogelijk als een staatsburger of inwoner van een bepaald (buiten)land moet worden aangemerkt;
- als je verhuist naar een adres buiten Nederland;
- als je na het aangaan van de **overeenkomst** een **U.S. Person** wordt;

- als wij vinden dat onze relatie met jou een gevaar is of kan zijn voor de integriteit of de reputatie van de financiële sector of ons. Bijvoorbeeld bij een vermoeden van fraude of als onze goede naam of die van andere financiële instellingen wordt aangetast of kan worden aangetast;
- als er € 50,- of minder op jouw **beleggingsrekening** staat, je niet belegt en er de laatste twaalf maanden geen bedragen op de **beleggingsrekening** zijn gestort, anders dan **rente** of dividend;
- als je e-mailadres of postadres niet meer bij ons bekend is omdat je wijzigingen niet (tijdig) aan ons hebt doorgegeven;
- als je niet voldoet aan verzoeken die voortvloeien uit deze voorwaarden.

Wij zijn nooit aansprakelijk voor de gevolgen van de beëindiging zoals bedoeld in dit artikel.

1.15 Wij houden bij de beëindiging rekening met je belangen. Wij delen de reden voor opzegging altijd met je.

1.16 Als wij de **overeenkomst** beëindigen, dan verkopen we jouw **beleggingen** en heffen we je **beleggingsrekening** op. Is je **beleggingsrekening** verpand? Dan spreken we met de pandhouder af wat er met het saldo op je **beleggingsrekening** gebeurt. In alle andere gevallen maken we het saldo over naar de bij ons bekende vaste **tegenrekening**.

2 Kenmerken Zelf Beleggen

2.1 Met Zelf Beleggen ben je altijd zelf verantwoordelijk voor je beleggingsbeslissingen en de samenstelling van je beleggingsportefeuille. Je handelt voor eigen rekening en risico. Wij geven geen **beleggingsadvies**.

2.2 Alle bedragen, stortingen, incasso's, opnames en **orders** op de **beleggingsrekening** zijn in euro's.

2.3 Binnen onze beleggingsdienstverlening ontvangen we je **orders** en geven we die door. We voeren alleen **orders** uit die jij aan ons doorgeeft. Als je ons een **order** geeft, controleren we alleen of je genoeg saldo hebt om **participaties** te kopen. Of dat je genoeg **participaties** hebt om te verkopen.

2.4 Je kunt alleen een **order** geven voor het aankopen of verkopen van **beleggingsfondsen** die wij aanbieden. Je vindt de lijst met aangeboden **beleggingsfondsen** op **nn.nl**. Wij mogen deze lijst op elk moment wijzigen. Voor **beleggingsfondsen** die niet (meer) in deze lijst zijn opgenomen, kun je alleen nog verkooporders opgeven.

2.5 Wij selecteren **beleggingsfondsen** van verschillende aanbieders. We beoordelen op vaste momenten welke **beleggingsfondsen** wij opnemen in onze fondsselectie.

2.6 De **beleggingsfondsen** die wij aanbieden kunnen bestaan uit onder andere de volgende fondssoorten: (i) obligatiefondsen, (ii) aandelenfondsen, (iii) mixfondsen (bestaande uit onder andere obligaties en aandelen), (iv) geldmarktfondsen, (v) **Indextrackers**, (vi) vastgoedfondsen, (vii) hedgefondsen en (viii) grondstoffenfondsen. De risico's van deze fondssoorten kunnen verschillen. Wij verwijzen je naar artikel 5 van deze **productvoorwaarden** en bijlage 1 (Belangrijke kenmerken en risico's van beleggen) voor een overzicht van de risico's die hieraan verbonden zijn.

2.7 **Beleggingen in beleggingsfonds(en)** die langer dan een jaar niet in de lijst zijn opgenomen, mogen wij zonder uw toestemming verkopen. Wij informeren u hier twee maanden voor de voorgenomen verkoopdatum over.

2.8 Beleg je via een automatische incasso in een **beleggingsfonds** dat wij niet meer aanbieden? Dan wordt het geïncasseerde bedrag niet meer belegd in dat **beleggingsfonds**, maar toegevoegd aan de **liquide middelen**.

2.9 Ons **beleid voor het uitvoeren van orders** geeft invulling aan de best-execution verplichtingen die volgen uit wet- en regelgeving. Voor meer informatie over de best-execution verplichtingen en het **beleid voor het uitvoeren van orders** verwijzen wij je naar bijlage 2 (Samenvatting Orderuitvoeringsbeleid).

3 Jouw beleggingsrekening

Beleggingsrekening

3.1 De **beleggingsrekening** kan op naam staan van één of twee **rekeninghouders** (en/of-rekening).

3.2 De is een natuurlijk persoon, dus geen bedrijf of instelling. Daarnaast moet elke **rekeninghouder** in Nederland wonen (exclusief Caribisch Nederland) en minimaal 18 jaar zijn.

3.3 Wij behandelen je als niet-professionele belegger in de zin van de **Wet op het financieel toezicht** (Wft).

3.4 Je bent verplicht een vaste **tegenrekening** aan ons op te geven. Deze **tegenrekening** moet op naam staan van de **rekeninghouder** bij een **bank** in Nederland of bij een **bank** in een ander land dat is aangesloten bij de Single European Payments Area (SEPA). Bij twee **rekeninghouders** moet de **tegenrekening** op naam van beide **rekeninghouders** staan.

3.5 Het aanwezige **vermogen** op een **beleggingsrekening** is maximaal € 3.000.000,-. Een individuele **rekeninghouder** mag maximaal € 3.000.000,- hebben op één of meerdere **beleggingsrekeningen** bij ons.

Beleggingsrekening met twee rekeninghouders

3.6 Heb je een **beleggingsrekening** samen met een andere **rekeninghouder**? Dan is iedere **rekeninghouder** hoofdelijk aansprakelijk voor alle verplichtingen uit de **overeenkomst**.

3.7 Als jij samen met een andere persoon deze **overeenkomst** accepteert, dan gaan wij ervan uit dat jullie elkaar toestemming hebben gegeven om namens de ander (en samen) alle handelingen te verrichten die nodig zijn voor de **beleggingsrekening** en/of de **overeenkomst**. Dit betekent ook dat jij informatie aan ons mag geven en beslissingen mag nemen over het geld op de **beleggingsrekening**.

3.8 Vinden we, in afwijking van het vorige artikellid, dat voor een bepaalde handeling toch toestemming nodig is van iedere **rekeninghouder**? Dan zijn jullie allebei verplicht om **schriftelijk** aan ons toestemming

te geven voordat we een verzoek uitvoeren. Als dit zo is, dan informeren wij je hierover.

3.9 Als één van de **rekeninghouders** overlijdt, dan blijft de andere **rekeninghouder** bevoegd om over de **beleggingsrekening** te beslissen.

Stortingen op en opnames van uw beleggingsrekening

3.10 Je kunt altijd geld inleggen op je **beleggingsrekening** door geld te storten. Je kunt ook kiezen voor een automatische incasso. Dit betekent dat we op vaste momenten automatisch een bedrag van je **tegenrekening** afschrijven, en inleggen op je **beleggingsrekening**.

3.11 Stortingen en incasso's kunnen alleen vanaf je **tegenrekening**. Geld boeken van een andere rekening binnen NN Bank naar je **beleggingsrekening** kan in sommige gevallen ook.

3.12 Zodra wij de storting of incasso op de **beleggingsrekening** hebben bijgeschreven (gecrediteerd), voeren wij **orders** uit volgens en door jou opgegeven verdeling. Als je geen verdeling hebt opgegeven wordt het geïncasseerde bedrag toegevoegd aan de **liquide middelen** op je **beleggingsrekening**. Je moet dan zelf een **order** geven om dit geld te beleggen. Heb je een debetstand (negatief saldo) op je **beleggingsrekening**? Dan gebruiken we het geïncasseerde bedrag eerst om deze debetstand op te heffen. Blijft er na het opheffen van de debetstand een bedrag over? Dan voegen wij dit bedrag toe aan de **liquide middelen** op je **beleggingsrekening**. Je moet dan zelf een **order** geven om dit geld te beleggen. Elke incasso is ook een opdracht van jou aan ons om de **orders** uit te voeren zoals in dit artikel staat.

3.13 Geef je ons de opdracht om via een automatische incasso geld van je **tegenrekening** in te leggen? Dan moet je ervoor zorgen dat er genoeg geld staat op je **tegenrekening** op het moment dat wij het bedrag incasseren. We incasseren maximaal een keer per maand. We proberen dit niet nog een keer als er op dat moment niet genoeg geld op je **tegenrekening** staat. Als een automatische incasso om welke reden dan ook wordt teruggedraaid (gestorneerd), dan halen wij het gestorneerde bedrag af van de **liquide**

middelen op je **beleggingsrekening**. Heb je hierdoor een debetstand op je **beleggingsrekening**? Dan gaan wij hiermee om zoals in artikel 3.22 staat.

3.14 Stortingen voegen we toe aan de **liquide middelen** op je **beleggingsrekening**. Je moet zelf via **mijn.nn** of de NN App een **order** geven om dit geld te beleggen. Heb je een debetstand op je **beleggingsrekening**? Dan gebruiken we de storting eerst om deze debetstand op te heffen.

3.15 Je kunt ook geld van je **beleggingsrekening** opnemen. Dit kan alleen als je genoeg **liquide middelen** op je **beleggingsrekening** hebt om de opname te doen. Mogelijk moet je eerst **beleggingen** verkopen. Wij boeken het opgenomen bedrag over naar je **tegenrekening**. Geld boeken van je **beleggingsrekening** naar een andere rekening binnen NN Bank kan in sommige gevallen ook.

3.16 Heb je jouw **beleggingsrekening** verpand? Dan kun je alleen met schriftelijke toestemming van de geldverstrekker geld opnemen van de **beleggingsrekening**.

Inzicht in je beleggingsrekening

3.17 Je hebt inzicht in je **beleggingsrekening** via digitale kanalen die we beschikbaar stellen. Zoals **mijn.nn** en de NN App. Daar vind je de actuele waarde en samenstelling van je **vermogen**. Nadat we een **order** voor je hebben uitgevoerd, kun je de gegevens van de transactie via **mijn.nn** of via de NN App bekijken. Op verzoek kun je de transactiegegevens ook kosteloos op papier ontvangen.

3.18 Wij sturen je elk kwartaal een overzicht met daarop onder meer de waarde en de samenstelling van je **vermogen**. Dit kwartaaloverzicht vind je in **mijn.nn** en de NN App. Op verzoek kun je dit overzicht ook kosteloos op papier ontvangen.

3.19 Wil je het overzicht als bedoeld in artikel 3.18 vaker dan één keer per kwartaal ontvangen? Dan kunnen wij hiervoor kosten in rekening brengen.

Betalingen en rente

3.20 Wij berekenen een variabele **rente** over de **liquide middelen** op je **beleggingsrekening**. Deze **rente** kan positief, negatief of nul (0) procent zijn. Wij

bepalen de hoogte van het variabele rentepercentage. Het rentepercentage kunnen we op elk moment wijzigen. We informeren je dan vooraf. Bij het vaststellen van het rentepercentage houden wij rekening met onder andere:

- De marktrentes
- Het spaargedrag van onze klanten
- Het evenwicht tussen spaargeld en leningen
- De kosten die wij maken voor onze spaarrekeningen
- Onze concurrentiepositie, ons verdienmodel en onze gewenste positionering in de markt
- Toepasselijke wet- en regelgeving

Wij kunnen bepalen vanaf welk tegoed een bepaald rentepercentage geldt, waardoor saldoklassen ontstaan. Voor elke saldoklasse geldt een apart rentepercentage. Wij berekenen de saldoklassen en **rente** over de **liquide middelen** per **beleggingsrekening**. Wij kunnen de hoogte van de rentepercentages en de saldoklassen altijd wijzigen. Je mag de **overeenkomst** in dat geval onmiddellijk beëindigen. Is je **beleggingsrekening** verpand? Dan geldt wel nog steeds artikel 1.8 van deze **productvoorwaarden**. Als je de **overeenkomst** na de aankondiging van een wijziging in de **rente** en/of saldoklassen niet beëindigt, ga je (stilzwijgend) akkoord met de gewijzigde **rente** en/of saldoklassen. De actuele rentepercentages en saldoklassen vind je op **nn.nl**. Wij informeren je over rentewijzigingen en/of wijzigingen in de saldoklassen via een elektronische weg. Wij kunnen de hoogte van de rentepercentages met onmiddellijke ingang wijzigen. Bij wijziging van de saldoklassen, informeren wij je minimaal veertien (14) dagen vooraf.

3.21 De **rente** berekenen we per jaar. De **rente** over het voorgaande jaar schrijven we in januari bij op je **beleggingsrekening**.

3.22 Je mag op je **beleggingsrekening** geen debetstand hebben. Als dit wel gebeurt, dan verkopen wij naar rato (een deel van) je **beleggingen** om deze debetstand aan te vullen. Als het saldo van je **beleggingen** onvoldoende is om de debetstand aan te vullen, dan ben je verplicht om de debetstand direct aan te vullen door geld te storten op je **beleggingsrekening**. Doe je dit niet, dan mogen we van je eisen het debet bedrag aan ons te betalen. De kosten die wij hierbij maken, komen voor jouw rekening.

3.23 Wij berekenen de variabele **rente** over je **liquide middelen** per dag, op basis van het werkelijke aantal dagen per maand en per kalenderjaar.

4 Beleggen met je beleggingsrekening en de Beleggersgiro

Je Beleggingsrekening Participaties

4.1 Het saldo op je **beleggingsrekening** bestaat uit **participaties** in **beleggingsfondsen** en/of **liquide middelen**.

4.2 Participaties noteren we tot op vier cijfers achter de komma.

4.3 Participaties kun je niet overboeken naar of van (een **beleggingsrekening** bij) een derde.

De Beleggersgiro Bewaring en beheer

4.4 Wij maken voor de uitvoering van deze **overeenkomst** gebruik van de **Beleggersgiro**.

4.5 je hebt een vordering in **participaties** op de **Beleggersgiro**.

4.6 De financiële instrumenten in de zin van de **Wet op het financieel toezicht** waar die vordering betrekking op heeft, staan op naam van de **Beleggersgiro**.

4.7 Wij zijn belast met de werkzaamheden verbonden aan het administreren van de **participaties** die door de **Beleggersgiro** voor je worden gehouden. De **Beleggersgiro** gaf ons daarvoor een opdracht en een volmacht. Deze hebben wij aanvaard. De volmacht is beperkt. Wij mogen alleen over de financiële instrumenten beschikken die nodig zijn voor de uitvoering van de dienst tegenover jou.

4.8 De **Beleggersgiro** is niet verplicht de **participaties** per **rekeninghouder** te (laten) individualiseren.

4.9 Wij garanderen dat de **Beleggersgiro** haar verplichtingen aan jou nakomt.

4.10 Door gebruik te maken van de **Beleggersgiro** zijn jouw **participaties** afgezonderd van het **vermogen** van de **bank**. Jouw **participaties** zijn hierdoor beschermd tegen een eventueel faillissement van de **bank**.

Bijschrijving en afschrijving participaties

4.11 Op jouw **beleggingsrekening** worden alleen **participaties** bijgeschreven en afgeschreven als er op hetzelfde moment geld wordt afgeschreven of bijgeschreven voor de aankoop of verkoop van die **participaties**. Als wij gelijktijdig **participaties** en **liquide middelen** bijschrijven en afschrijven, doen wij dit onder voorbehoud dat we de tegenprestatie van deze bijschrijving en afschrijving, bijvoorbeeld de verkoopprijs, volledig hebben ontvangen op de settlementdatum. Dit is de datum waarop de financiële transactie daadwerkelijk wordt afgerond. Als wij de tegenprestatie niet op tijd en/of niet volledig ontvangen, mogen wij de bijschrijving en afschrijving van **participaties** en **liquide middelen** annuleren of terugdraaien.

Het geven van orders

4.12 Je kunt alleen via **mijn.nn** of de NN App **orders** aan ons geven. Wil je meer dan 95% van je **beleggingen** in een bepaald **beleggingsfonds** verkopen? Dan moet je al je **beleggingen** in dat **beleggingsfonds** verkopen.

4.13 Als er te weinig **liquide middelen** op je **beleggingsrekening** staan om een aankooporder helemaal uit te voeren, dan vervalt deze **order**.

4.14 Zijn er te weinig **participaties** in een **beleggingsfonds** op je **beleggingsrekening** om een verkooporder in dat **beleggingsfonds** helemaal uit te voeren? Dan verkopen we al je **participaties** in dit **beleggingsfonds**.

4.15 Wij kunnen je de mogelijkheid geven om een switch-order op te geven. Met een switch-order geef je ons opdracht om **participaties** in een **beleggingsfonds** te verkopen en met de opbrengst daarvan **participaties** in een ander **beleggingsfonds** aan te kopen.

Het uitvoeren van orders

4.16 Door het aangaan van de **overeenkomst** ga je akkoord met ons **Beleid voor het uitvoeren van orders** (bijlage 2 bij deze **productvoorwaarden** is een samenvatting van dit beleid).

4.17 Wij handelen altijd voor jouw rekening en risico.

4.18 **Orders** die onvolledig zijn of in strijd met de **overeenkomst** voeren we niet uit.

4.19 Het moment van uitvoering van een **order** tot aan- en verkoop van **participaties** hangt af van het moment waarop wij je **order** ontvangen. **Orders** tot aan- en verkoop van **participaties** moeten op een beursdag voor 13.00 uur door ons zijn ontvangen. Ontvangen wij je **order** op een beursdag voor 13.00 uur? Dan wordt die **order** om 13.00 uur verwerkt in overeenstemming met ons **beleid voor het uitvoeren van orders** (bijlage 2 bij deze **productvoorwaarden** is een samenvatting van dit beleid). Ontvangen wij je **order** op een beursdag na 13.00 uur? Dan wordt je **order** de eerstvolgende beursdag verwerkt.

Dividend

4.20 De **Beleggersgiro** kan dividend ontvangen op jouw **participaties**. Je kunt kiezen of je het uitgekeerde dividend liquide op uw rekening laat staan, of dat je het automatisch herbelegt in het **beleggingsfonds** dat het dividend uitkeert.

4.21 Een **beleggingsfonds** kan belasting inhouden op dividend. Die belasting wordt afgetrokken van het bedrag aan uitgekeerd dividend dat je ontvangt.

4.22 Heb je een negatief saldo (debetstand) op je **beleggingsrekening**? Dan gebruiken we het ontvangen dividend om deze debetstand op te heffen. Is het ontvangen dividend hoger dan de debetstand? Dan voegen wij het resterende bedrag toe aan de **liquide middelen** op je **beleggingsrekening**. Je moet zelf een nieuwe **order** geven om dit geld te beleggen.

Stemrecht

4.23 Als je stemrecht wilt uitoefenen op een financieel instrument, kan de **Beleggersgiro** je in staat stellen door je een volmacht te geven. Je kunt

een depotbewijs aanvragen van **beleggingsfondsen** waar je **participaties** in houdt. Met het depotbewijs krijg je toegang tot een algemene vergadering van een **beleggingsfonds**. Je kunt dan ook je stemrecht gebruiken. Niet elk **beleggingsfonds** geeft depotbewijzen af. Het kan ook zijn dat je geen depotbewijs krijgt omdat wet- en regelgeving dit bepaalt.

4.24 Wil je bij een vergadering van aandeelhouders zijn? Op **nn.nl** lees je wat je hiervoor moet doen.

4.25 Voor jou gelden alle voorschriften en alle bijbehorende bepalingen van het land waar het **beleggingsfonds** juridisch is gevestigd.

4.26 Als je geen gebruik maakt van jouw stemrecht voor bepaalde **participaties**, dan kan de **Beleggersgiro** dat wel doen. De **Beleggersgiro** maakt in beginsel geen gebruik van het aan **participaties** verbonden stemrecht en/of enige bevoegdheid een vergadering bij te wonen. De **Beleggersgiro** is vrij van deze bevoegdheden gebruik te maken, maar is daar nooit toe gehouden.

4.27 Wij en de **Beleggersgiro** zijn niet verplicht om je informatie te geven over vergaderingen van het **beleggingsfonds**. Je kunt de informatie zelf opvragen bij het **beleggingsfonds**.

5 Risico's van beleggen

Risico's van beleggen

5.1 Aan beleggen zijn risico's verbonden. **Participaties** kunnen meer of minder waard worden. Het kan zelfs gebeuren dat je je inleg helemaal verliest. De waarde van je belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Als je belegt met geleend geld, dan neem je extra risico's. Als je **participaties** minder waard worden, moet je het geleende geld uit andere middelen terugbetalen. Het is niet de bedoeling om bij ons te beleggen met geleend geld.

5.2 Belangrijke kenmerken en risico's van beleggen en de verschillende soorten **beleggingen**, lees je in bijlage 1 (Belangrijke kenmerken en risico's van beleggen) bij deze **productvoorwaarden**. Zorg ervoor dat je deze kenmerken en risico's goed begrijpt en de gevolgen daarvan overziet, voordat je start met Zelf

Beleggen. **Beleggingsfondsen** geven ook informatie over deze kenmerken en risico's. Dat doen zij in het Essentiële-informatiedocument (Eid), een prospectus of andere documenten die daarvoor in de plaats komen. De Eid's en/of de prospectussen van de **beleggingsfondsen** waarin je bij ons kunt beleggen vind je op **nn.nl**.

5.3 Als je akkoord gaat met deze **productvoorwaarden**, dan erken je en verklaar je dat je je bewust bent van de risico's van Zelf Beleggen.

Risico's van het aanhouden van liquide middelen en faillissement van de bank

5.4 De **liquide middelen** op je **beleggingsrekening** kennen ook een risico. De **liquide middelen** zijn - in tegenstelling tot **participaties** - niet gescheiden van het **vermogen** van de **bank**. Dit betekent dat de **liquide middelen** bij een faillissement bij de failliete boedel van de **bank** horen. In dat geval ben je één van de schuldeisers. Dit noemen we een concurrente schuldeiser. Bij een faillissement van de **bank** is de kans aanwezig dat de **bank** je geld maar voor een deel of zelfs helemaal niet kan teruggeven. Je kunt wel aanspraak maken op een uitkering op basis van de Nederlandse Depositogarantie, als je aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Garantieregelingen

5.5 Als de **bank** failliet gaat en daardoor niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen die verbandhouden met de **overeenkomst**, kun je een beroep doen op het beleggerscompensatiestelsel en/of de Nederlandse Depositogarantie. In het 'Besluit bijzondere prudentiële maatregelen, beleggerscompensatie en depositogarantie Wft' staat beschreven of je hier recht op hebt.

6 Kosten

6.1 Wij brengen je voor Zelf Beleggen kosten in rekening. Wij kunnen hierbij ook bepalen dat je ons minimale en/of maximale kosten betaalt. Ook kunnen wij kosten in rekening brengen voor het vaker toezenden van schriftelijke overzichten als bedoeld in artikel 3.18, voor het uitvoeren van je **orders** en voor het verwerken van opdrachten om geld op te nemen. Op **nn.nl** vind je alle informatie over deze kosten.

6.2 Wij mogen de kosten op elk moment wijzigen als wij vinden dat de omstandigheden daar reden voor zijn. Een wijziging in de kosten kan bijvoorbeeld volgen uit:

- marktomstandigheden,
- verandering van jouw risicoprofiel,
- ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt,
- uitvoering van wet- en regelgeving of maatregelen van onze toezichthouders,
- inflatie of prijsindexatie
- wijzigingen in de kostenstructuur voor Basis Beheerd Beleggen
- wijziging in onze algemene kostenstructuur.

Je mag de **overeenkomst** in dat geval onmiddellijk beëindigen. Is jouw rekening verpand? Dan geldt wel nog steeds artikel 1.8 van deze **productvoorwaarden**. Als wij de kosten wijzigen, dan laten wij je dat via elektronische weg weten. Een nieuw tarief gaat niet eerder in dan 30 dagen nadat wij jou dit hebben laten weten.

Is het in jouw specifieke geval niet mogelijk om de **overeenkomst** direct te beëindigen (bijvoorbeeld omdat je rekening is verpand en de pandhouder toestemming moet geven voor het beëindigen van de rekening)? Dan gaat de tariefsverhoging pas in nadat je een redelijke termijn hebt gehad om hiervoor een oplossing te vinden.

We mogen de kosten op elk moment verlagen en hoeven dit niet vooraf te laten weten.

6.3 Wij hebben altijd toestemming om de in dit artikel bedoelde bedragen van je **beleggingsrekening** af te schrijven. Dit mogen wij doen zonder je daarvan vooraf op de hoogte te stellen. Wij schrijven deze bedragen af van de beschikbare middelen op jouw **beleggingsrekening**. Als het saldo onvoldoende is om aan de kosten te voldoen, dan verkopen wij naar rato **participaties**. Als het saldo op jouw **beleggingsrekening** niet genoeg is om de kosten af te schrijven, dan ben je verplicht het saldo aan te vullen.

6.4 Naast de kosten die je ons voor onze diensten betaalt, kunnen de **beleggingsfondsen** waarin je belegt ook kosten rekenen. Die kosten verrekenen de **beleggingsfondsen** (meestal) in de koers van het betreffende **beleggingsfonds**. Meer informatie over deze kosten vind je in de Eid's, het prospectus en/of op de websites van die betreffende **beleggingsfondsen**.

7 Verpanding

7.1 Om er zeker van te zijn dat we het geld ontvangen dat je aan ons verschuldigd bent, op grond van de overeenkomst, zijn aan ons verpand:

- a. Al je (geld)vorderingen, **participaties** genoemd, die je nu of op elk ander moment op de **Beleggersgiro** (of entiteiten die daarvoor in de plaats treden) hebt of krijgt. En alle vergoedingen die je krijgt voor de **participaties**;
- b. Al je (geld)vorderingen die je nu of op elk ander moment op ons hebt. En die ontstaan uit jouw bij ons aanwezige en/of geboekte tegoeden, wel of niet in rekening-courant en anders dan die genoemd in artikel 7.1(a) hierboven.

7.2 De verpandingen zoals omschreven in lid 1 van dit artikel gaan over een eerste pandrecht. En komen telkens tot stand door de enkele toevoeging van nieuwe **participaties**, rechten en vorderingen aan de **beleggingsrekening(en)** van de **rekeninghouder**. Deze toevoeging geldt voor zover nodig ook als kennisgeving aan ons en aan de **Beleggersgiro** (of de entiteiten die daarvoor in de plaats treden).

7.3 Je bent verplicht mee te werken om het in dit artikel bedoelde pandrecht te vestigen. Door het aangaan van de **overeenkomst** geef je ons een onvoorwaardelijke en onherroepelijke volmacht om alle handelingen te doen die nodig zijn voor het vestigen van de in dit artikel bedoelde pandrecht(en), inclusief verpanding aan onszelf.

7.4 Als je (een deel van) de verpande **participaties** wil hebben, zijn wij verplicht (dat deel van) het verpande vrij te geven. Wij zijn hiertoe alleen verplicht voor zover het resterende bedrag genoeg dekking biedt voor wat wij van je te vorderen hebben of zullen hebben.

7.5 Je mag je **vermogen** niet aan derden, of een andere door ons aan te wijzen en/of te accepteren pandhouder, verpanden of in vruchtgebruik geven. Behalve als wij daar toestemming voor geven.

8 Aansprakelijkheid

Onze aansprakelijkheid

8.1 Wij handelen in het kader van onze beleggingsdienstverlening voor jouw rekening en risico. Wij zijn niet aansprakelijk voor de waardeontwikkeling van jouw **participaties**. Als je gebruik maakt van door ons verstrekte informatie, dan doe je dit geheel voor eigen rekening en risico.

8.2 Wij zijn aansprakelijk voor schade als de schade het rechtstreekse gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van personeel van de **bank**. Je vrijwaart ons van aanspraken van anderen met betrekking tot de door ons verrichte diensten.

8.3 In het bijzonder zijn wij niet aansprakelijk voor schade als gevolg van:

- een waardeverandering van jouw **beleggingen**;
- jouw verliezen of misgelopen winst;
- door ons aan jou verstrekte koersinformatie; en
- welke andere directe of indirecte schade dan ook.

8.4 Derden die betrokken zijn bij de uitvoering van **orders**, worden zorgvuldig door ons gekozen. Wij zijn niet aansprakelijk voor tekortkomingen van die derden, als wij zorgvuldig zijn geweest in onze keuze. Als je schade hebt geleden door een tekortkoming van derden, helpen wij je bij je pogingen deze schade ongedaan te maken.

8.5 Wij zijn nooit aansprakelijk voor schade die je lijdt door de maatregelen die wij moeten of kunnen nemen op basis van een dwingend voorschrift, een aanwijzing van een toezichthouder of een voorschrift van een **beurs**. Wij zijn ook niet aansprakelijk voor schade die je lijdt door de maatregelen die wij door buitengewone omstandigheden vinden te moeten nemen.

8.6 Wij zijn verder onder meer niet aansprakelijk voor enige schade die het gevolg is van:

- internationale conflicten;
- gewelddadige of gewapende acties;
- maatregelen van een binnenlandse, buitenlandse of internationale overheid;
- boycotacties;
- arbeidsongeregelde heden bij ons eigen personeel of bij anderen;

- storingen in de elektriciteit, communicatieverbindingen, apparatuur of programma's van ons of anderen;
- andere omstandigheden die niet aan ons toerekenbaar zijn in de zin van artikel 6:75 van het Burgerlijk Wetboek.

Als één van deze gebeurtenissen zich voordoet, dan nemen wij onverplicht, en zonder enige verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid te aanvaarden, die maatregelen die in redelijkheid van ons kunnen worden gevraagd om de nadelige gevolgen voor jou zo veel mogelijk te beperken.

8.7 Wij zijn onder meer niet aansprakelijk voor enige schade die ontstaat doordat je ons op enig moment onjuiste informatie of te weinig informatie geeft.

8.8 Wij zijn onder meer niet aansprakelijk voor enige schade die ontstaat door informatie die je van **beleggingsfondsen** of (rechts)personen krijgt. Denk hierbij aan prospectussen, Essentiële-informatiedocumenten, omschrijving van fondsen, hun beleggingsbeleid en hun opbrengsten.

8.9 Wij wijzen je erop dat, als er bijzondere omstandigheden zijn, er vertraging kan zijn bij de uitvoering van **orders**. Bijvoorbeeld door het uitvallen van ordersystemen en grote drukte bij een **beurs**. Wij zijn hier niet voor verantwoordelijk. We zijn ook niet aansprakelijk voor ontstane schade, direct of indirect. Tenzij er sprake is van opzet of toerekenbare tekortkoming van ons.

Aansprakelijkheid van de Beleggersgiro

8.10 Artikelen 8.1 tot en met 8.9 van deze **productvoorwaarden**, die onze aansprakelijkheid betreffen, gelden ook voor de **Beleggersgiro**. Ook voor het overige is de **Beleggersgiro** niet aansprakelijk.

9 Communicatie

Taal en tijd

9.1 Wij communiceren met jou in het Nederlands. Wij zijn niet verplicht om in een andere taal te communiceren. Wij mogen communicatie in een andere taal accepteren, maar hoeven dit niet te doen. Ook niet wanneer wij eerder met jou in een andere taal hebben gecommuniceerd.

9.2 In al onze communicatie gebruiken wij de Midden-Europese Tijd (MET).

Je adres

9.3 Je bent verplicht ons een persoonlijk e-mail- en postadres door te geven waar wij informatie over Zelf Beleggen naartoe kunnen sturen die voor jou is bedoeld. Heb je een **beleggingsrekening** samen met een andere **rekeninghouder**? Dan is iedere **rekeninghouder** verplicht zijn eigen e-mail- en postadres aan ons door te geven.

9.4 Wijzig je e-mail- of je postadres? Dan geef je dit zo snel mogelijk aan ons door. Als je dat niet doet, komt dit voor je eigen risico. Problemen in de communicatie kunnen nooit aan ons worden toegerekend. Problemen in de communicatie tussen het moment dat jouw adresgegevens wijzigen en het moment dat wij dit weten, zijn voor jouw rekening en risico.

9.5 Als we geen e-mail of postadres (meer) van je hebben, omdat je wijzigingen niet (tijdig) aan ons hebt doorgegeven, dan:

- wordt juridisch gezien ons e-mail en/of postadres gebruikt;
- mogen wij de **overeenkomst** met onmiddellijke ingang en zonder enige (kosten)vergoeding verschuldigd te zijn in overeenstemming met artikel 1.9 en verder beëindigen.

Informatie langs elektronische weg

9.6 Communicatie tussen jou en ons vindt via elektronische weg plaats, tenzij de **overeenkomst** anders bepaalt. Verder mogen wij er ook voor kiezen **schriftelijk** met je te communiceren.

9.7 Door acceptatie van de **beleggingsovereenkomst** heb je ons toestemming gegeven om informatie uitsluitend elektronisch te verstrekken. Dit betekent dat je ermee akkoord gaat dat voor jou bestemde documenten en/of informatie via elektronische weg voor jou beschikbaar zullen zijn.

9.8 Er zitten risico's aan het sturen en beschikbaar stellen van informatie via internet. Je bent je hiervan bewust en accepteert deze risico's. Meer informatie over

veilig internet lees je op de webpagina Veilig Internet op **nn.nl**. Risico's die te maken hebben met het versturen van e-mails, en het niet ontvangen van door ons verstuurd e-mails, zijn voor jouw rekening.

(Telefoon)gesprekken

9.9 Wij mogen (telefoon)gesprekken tussen jou en ons opnemen. Als wij (telefoon)gesprekken opnemen, dan vertellen wij je dit aan het begin van het gesprek. Wij mogen deze gesprekken bewaren en archiveren. Vastgelegde (telefoon)gesprekken wissen wij in beginsel na twee jaar. Wij mogen deze gegevens langer bewaren als dat nodig is. Bijvoorbeeld om aan geldende wettelijke bewaartermijnen te voldoen.

Mijn.nn

9.10 Bij Zelf Beleggen maak je gebruik van jouw persoonlijke omgeving op **mijn.nn** en de berichtenbox. Daarom zijn ook de Gebruikersvoorwaarden **mijn.nn** op Zelf Beleggen van toepassing. In de Gebruikersvoorwaarden **mijn.nn** lees je bijvoorbeeld hoe en onder welke voorwaarden je de persoonlijke omgeving **mijn.nn** kunt gebruiken.

9.11 Je kunt wijzigingen zelf doorgeven via **mijn.nn**. Wijzigingen in jouw persoonlijke gegevens moet je meteen aan ons doorgeven. Denk aan je naam, postadres en e-mailadres.

Instructies en mededelingen aan ons doorgeven

9.12 Als je ons een instructie geeft of een mededeling doet, dan moet je ervoor zorgen dat deze duidelijk is en de juiste gegevens bevat. Wij zijn niet verplicht te controleren of de instructies en mededelingen die je ons geeft juist zijn. Wij zijn niet aansprakelijk of verantwoordelijk voor problemen die hiermee te maken hebben.

9.13 Wij hoeven instructies en mededelingen niet op te volgen als je geen gebruik heeft gemaakt van de door ons vastgestelde methode voor het overbrengen van deze instructies of mededelingen. Denk bijvoorbeeld aan communicatiemiddelen zoals **mijn.nn**, de NN App, e-mail of een formulier.

9.14 Als je met ons communiceert via internet, e-mail, telefoon of andere communicatiemiddelen, dan doe je dit altijd zorgvuldig en veilig. Problemen in

de (elektronische) communicatie zijn voor jouw risico. Wij zijn daar niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor.

Controle van gegevens en opdrachten

9.15 Je bent verplicht om alle door ons aan jou gegeven of verstrekte bevestigingen, rapportages of andere opgaven meteen te controleren en na te gaan of de door jou gegeven opdrachten juist en volledig door ons zijn uitgevoerd. Als je opmerkt dat daarin iets niet klopt, dan ben je verplicht dit zo snel mogelijk aan ons te laten weten.

9.16 Heb je ons niet binnen dertien maanden laten weten dat je het niet eens bent met de aan jou verstrekte bevestigingen, rapportages of andere opgaven, nadat je deze hebt ontvangen? Dan geldt de inhoud van de opgaven als door jou te zijn goedgekeurd en onvoorwaardelijk aanvaard.

9.17 Krijg je van ons bevestigingen, rekeningafschriften, nota's of andere opgaven? Dan geldt de tweede werkdag nadat deze informatie volgens onze administratie ter verzending aan jou is aangeboden als datum van ontvangst en aanvaarding van deze informatie.

9.18 Het bepaalde in het vorige lid levert dwingend bewijs op, behoudens te leveren tegenbewijs door de **rekeninghouder**.

Vergissingen herstellen

9.19 Als wij vaststellen dat we een vergissing hebben gemaakt, herstellen we deze zo snel mogelijk. Dit geldt bijvoorbeeld bij een foute boeking op je **beleggingsrekening**. Wij mogen een vergissing herstellen zonder dat je hiermee akkoord gaat.

Informatieverstrekking aan anderen

9.20 Door het aangaan van de **overeenkomst**, gelden voor jou ook de regels van partijen die nodig zijn om bijvoorbeeld de aan- en verkopen van **participaties** goed te laten verlopen, zoals:

- Caseis S.A.;
- Clearstream Banking S.A. of Clearstream Fund Centre S.A.;
- Een **beurs**, zoals bijvoorbeeld Euronext N.V.;

- Clearinginstituut zoals Euroclear Netherlands B.V.;
 - Andere partijen die daarvoor in de plaats treden.
- Deze regels kun je raadplegen op de internetpagina's van de betreffende partijen.

9.21 Staat er in die regels een derdenbeding ten gunste van de **rekeninghouder**? Dan aanvaard je dit derdenbeding, door aanvaarding van deze **productvoorwaarden**.

9.22 In bepaalde gevallen moeten wij informatie over jouw identiteit, adres, **participaties** of **beleggingsrekening** openbaar maken. Wij kunnen hiertoe bijvoorbeeld verplicht zijn door een verdrag, een wet, een verordening, of een gerechtelijk bevel. Als wij deze informatie een enkele keer met anderen (moeten) delen, dan brengen wij je daarvan op de hoogte. Wij brengen je niet op de hoogte als dit verboden is. Denk bijvoorbeeld aan informatie die we moeten delen met anderen in verband met een strafrechtelijk onderzoek. Ook brengen wij je niet op de hoogte dat wij informatie doorgeven als wij deze informatie doorlopend aan anderen (moeten) verstrekken. Denk bijvoorbeeld aan het opgeven van tegoeden aan de Belastingdienst.

9.23 Heb je je **beleggingsrekening** in onderpand gegeven aan een derde, bijvoorbeeld je hypotheekbank? Dan mogen wij informatie over je **beleggingsrekening** delen met die pandhouder.

9.24 Als jij of je adviseur aangeeft dat jouw adviseur een beheerrelatie met je heeft, dan delen wij de gegevens van jouw **beleggingsrekening** met je adviseur gedurende de looptijd van je **beleggingsrekening**.

Informatieverstrekking aan ons

9.25 In verband met wettelijke verplichtingen, dienen wij de identiteit van elke (potentiële) **rekeninghouder** vast te stellen en te verifiëren. Ook andere landen kunnen ons hiertoe verplichten. Hiervoor vragen wij van elke (potentiële) **rekeninghouder** bepaalde persoonsgegevens, andere informatie of documenten op. Jaarlijks moeten wij aan de Nederlandse belastingdienst een opgave doen van gegevens van jou en je **beleggingsrekening(en)**. Ben je ook belastingplichtig in een land buiten Nederland? Dan kan de Nederlandse belastingdienst gegevens over jou en je **beleggingsrekening(en)**

doorgeven aan de belastingdienst van dat land. Wij kunnen nadere regels stellen aan de veiligheidsmaatregelen die we toepassen en de wijze waarop klantherkenning/identiteitsverificatie of autorisatie plaatsvinden. De (potentiële) **rekeninghouder** moet zich aan deze regels houden.

9.26 Elke (potentiële) **rekeninghouder** is verplicht mee te werken aan elk verzoek van ons om zijn identiteit vast te stellen en/of te verifiëren. De (potentiële) rekeninghouder is verplicht om een wijziging in persoonlijke omstandigheden binnen dertig dagen na deze wijziging aan ons door te geven.

Als de (potentiële) **rekeninghouder**:

- gewijzigde omstandigheden niet (op tijd) doorgeeft;
- gegevens of omstandigheden verzwijgt;
- niet (op tijd) meewerkt aan enig verzoek van ons om zijn identiteit vast te stellen;

dan is de (potentiële) **rekeninghouder** aansprakelijk voor de schade die wij en/of onze medewerkers als gevolg daarvan lijden.

9.27 De **overeenkomst** wordt aangegaan onder de ontbindende voorwaarde dat je als (potentiële) **rekeninghouder** binnen negentig dagen volledige medewerking hebt gegeven aan onze verzoeken van ons als bedoeld in artikel 9.26 bij het aangaan van de **overeenkomst**.

Persoonsgegevens

9.28 Toepasselijk recht

Op alle **overeenkomsten** met ons is Nederlands recht van toepassing. Wij verwerken jouw persoonsgegevens in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG).

Voor meer informatie over hoe wij omgaan met jouw persoonsgegevens en jouw rechten verwijzen we je naar het algemene privacy statement van Nationale Nederlanden.

9.29 Verwerking persoonsgegevens

We bewaren en gebruiken jouw persoonsgegevens alleen voor zorgvuldig vastgestelde doelen. Zo vragen wij voor het aangaan en uitvoeren van de **overeenkomst** om persoonsgegevens. Zoals je naam, geboortedatum, adres, en overige contactgegevens. Om te voldoen aan wettelijke

verplichtingen, zijn wij verplicht om je identiteit vast te stellen en je Burgerservicenummer (BSN) op te vragen. Wij verwerken jouw persoonsgegevens ook voor het bijhouden van onze centrale klantadministratie. Dit doen we om fraude te voorkomen en bestrijden, risico's te beheersen, en marketingactiviteiten te doen. In de wet wordt dit 'verwerking vanwege gerechtvaardigde belangen' genoemd.

9.30 Verstrekking van persoonsgegevens aan derden

We kunnen jouw persoonsgegevens delen met andere personen, bedrijven en instanties. We doen dat alleen als dat nodig is voor de uitvoering van de **overeenkomst**, je daarvoor toestemming hebt gegeven, of als wij het wettelijk verplicht zijn. Partijen aan wie we jouw persoonsgegevens kunnen verstrekken, zijn bijvoorbeeld de Belastingdienst, de Nederlandsche Bank (in verband met de Nederlandse Depositogarantie), politie en justitie en bedrijven waaraan we werkzaamheden uitbesteden.

9.31 Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V. en Nationale-Nederlanden Bank N.V. maken onderdeel uit van dezelfde groep. Je kunt ook aanbiedingen krijgen voor schade-, levensverzekeringen of bankproducten van deze maatschappijen.

10 Wijziging overeenkomst

De voorwaarden wijzigen

10.1 Wij mogen (delen van) de **overeenkomst** altijd wijzigen. Met wijzigen bedoelen wij in deze **overeenkomst** ook aanvullen. Een wijziging of aanvulling kan bijvoorbeeld nodig zijn door technische of andere ontwikkelingen zoals gewijzigde wet- en regelgeving of een herziening van ons beleid. De wijziging of aanvulling gaat in op een datum die wij bepalen. Wij sturen je hierover van tevoren een bericht. Deze wijzigingen zijn voor jou vanaf de dertigste dag nadat wij jou deze wijzigingen elektronisch hebben medegedeeld bindend en zijn stilzwijgend aanvaard door jou, ook als je dat niet met zoveel woorden aan ons meedeelt, tenzij je in overeenstemming met de volgende bepaling aangeeft hier niet akkoord mee te gaan.

10.2 Als je niet akkoord gaat met de aankomende of door ons aan jou medegegeelde wijzigingen, moet je dit ons binnen drie weken **schriftelijk** melden. Wij beëindigen je **beleggingsrekening** en de **overeenkomst** dan direct zonder dat wij kosten of andere vergoedingen verschuldigd zijn. Als jouw **beleggingsrekening** in onderpand is gegeven aan een derde, bijvoorbeeld de **bank** waar jij je hypotheek hebt, dan beëindigen wij je rekening niet zonder toestemming van de pandhouder (zie artikel 1.8) en blijven de **productvoorwaarden** zoals die op dat moment golden van kracht.

10.3 Het kan voorkomen dat relevante wet- en regelgeving of een aanwijzing van een toezichthouder nadere eisen stelt aan de **overeenkomst**. Hierdoor kan aanpassing van de **overeenkomst** en/of voorwaarden nodig zijn. In dat geval zal een dergelijke wijziging automatisch deel uitmaken van de **overeenkomst**. Daarvoor hebben wij geen (stilzwijgende) instemming van je nodig en ook niet van de **Beleggersgiro**.

10.4 Als een bepaling in de **overeenkomst** - waar deze voorwaarden onderdeel van zijn - (gedeeltelijk) nietig of vernietigbaar is, dan vervangen wij deze door een nieuwe bepaling. Natuurlijk zorgen we ervoor dat die nieuwe bepaling zoveel mogelijk overeenkomt met de bedoeling van een eerdere bepaling. Als een van de bepalingen uit de **overeenkomst** niet uitvoerbaar, ongeldig of nietig is, geldt of leidt dat nooit tot de niet-uitvoerbaarheid, ongeldigheid of nietigheid van de hele **overeenkomst**.

10.5 We kunnen de bijlagen bij deze **productvoorwaarden** wijzigen zonder de **productvoorwaarden** zelf te wijzigen. Je krijgt hier dan bericht over.

De dienstverlening wijzigen

10.6 Wij kunnen (een deel van) onze dienstverlening beëindigen. Als wij dienstverlening met betrekking tot een bepaald **beleggingsfonds** beëindigen, dan:

- laten wij dit vooraf weten; en
- geven wij je een termijn waarbinnen je opdracht kunt geven tot verkoop van de betreffende **participaties**.

10.7 Geeft je jouw opdracht te laat aan ons? Dan mogen wij de **participaties** op een door ons te bepalen tijdstip verkopen.

11 Slotbepalingen

Overdracht van je overeenkomst

11.1 Het kan zijn dat de **bank** haar bedrijfsactiviteiten geheel of gedeeltelijk overdraagt aan een derde partij. Je gaat ermee akkoord dat in dat geval:

- jouw rechtsverhouding met ons in het kader van die (gedeeltelijke) overdracht op een derde overgaat (contractoverneming), of
- onze schuld aan jou (gedeeltelijk) door een derde wordt overgenomen.

11.2 Je geeft door het aangaan van de **overeenkomst** vooraf je toestemming aan een overdracht van één of meer van de rechten of verplichtingen van de **bank** om andere redenen dan hiervoor genoemd.

U.S. Persons uitgesloten

11.3 Zelf Beleggen is niet geregistreerd onder de Securities Act in de **Verenigde Staten van Amerika**. Wij gaan dan ook geen **overeenkomst** aan met **U.S. Persons**.

11.4 Als je na het aangaan van de **overeenkomst** een **U.S. Person** wordt, moet je dit direct **schriftelijk** aan ons doorgeven. De **overeenkomst** wordt dan door ons beëindigd met inachtneming van de artikelen 1.7 en verder van de **productvoorwaarden**. Wij zijn op geen enkele manier verantwoordelijk of aansprakelijk voor welke schade dan ook. Wij beëindigen daarmee alle beleggingsdiensten aan jou. Als je **beleggingsrekening** is verpand, wordt in overleg met de pandhouder bepaald wat er met het saldo van de **beleggingsrekening** gebeurt. Wij zijn niet aansprakelijk voor de gevolgen van beëindiging van de **overeenkomst** met jou als gevolg van de in de artikelen 11.3 en 11.4 genoemde oorzaken.

Belangentegenstellingen

11.5 Het kan gebeuren dat jouw belangen tegengesteld zijn aan onze belangen. Om deze belangentegenstellingen zoveel mogelijk te voorkomen en een onafhankelijk optreden van het bedrijfsonderdeel dat de beleggingsdiensten geeft te waarborgen, hebben wij een beleid opgesteld. In bijlage 3 (Belangentegenstellingen) bij deze **productvoorwaarden** vind je een samenvatting van dit beleid.

11.6 Op jouw aanvraag verstrekken wij je meer informatie over dit beleid.

Bewijskracht van onze administratie

11.7 Een kopie uit onze administratie geldt tegenover jou als volledig bewijs. Behalve als je met succes tegenbewijs levert. Wij hoeven onze administratie niet langer te bewaren dan de wettelijke bewaartermijnen die daarvoor gelden.

Vertegenwoordiging

11.8 Aanvullend op de bepalingen in de **Algemene bankvoorwaarden** toetsen wij of de gevolmachtigde of andere vertegenwoordiger over voldoende kennis over en ervaring met beleggen beschikt voordat wij deze accepteren.

Ons recht om te verrekenen

11.9 Wij mogen al dan niet opeisbare vorderingen die wij op jou hebben, verrekenen met al dan niet opeisbare tegenvorderingen die je op ons hebt. Als de vordering van ons op jou of jouw tegenvordering op ons niet opeisbaar is, zullen wij alleen verrekenen als:

- er beslag wordt gelegd of op een andere manier verhaal wordt gezocht;
- een beperkt zakelijk recht wordt gevestigd;
- jij je tegenvordering op ons onder bijzondere titel overdraagt.

11.10 Als wij verrekenen dan laten wij je dit weten.

Overlijden

11.11 Als de **rekeninghouder** overlijdt, moet de **bank** hiervan zo spoedig mogelijk **schriftelijk** op de hoogte worden gebracht. Daarbij moet een kopie van de overlijdensakte, een verklaring van erfrecht of een verklaring van executele worden meegestuurd, waaruit het overlijden blijkt. Zolang wij niet op deze wijze in kennis zijn gesteld van het overlijden van de rekening houder, mogen wij de door de **rekeninghouder** voor zijn overlijden of ook daarna namens hem gegeven opdrachten/instructies (blijven) uitvoeren. Wij mogen opdrachten die aan ons zijn gegeven voordat of kort nadat wij in kennis zijn gesteld van het overlijden van een **rekeninghouder** rechtsgeldig (blijven) uitvoeren als wij die uitvoering redelijkerwijs niet kunnen voorkomen en kunnen op

geen enkele wijze verantwoordelijk of aansprakelijk worden gehouden voor mogelijke nadelige gevolgen.

11.12 Wij kunnen degene die na het overlijden van de **rekeninghouder** over de tegoeden van de overleden **rekeninghouder** wil beschikken, vragen om een rechtsgeldige verklaring van erfrecht te overleggen of (voor zover dit van toepassing is) een buitenlandse daarmee gelijk te stellen verklaring.

Toepasselijk recht

11.13 Op de **overeenkomst** is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Klachten

11.14 Als wij niet aan jouw verwachting voldoen, dan horen we dat graag van je. Op nn.nl/klacht vind je meer informatie over de behandeling van klachten en hoe je een klacht kunt indienen. Het indienen van een klacht kan kosteloos.

11.15 Geschillen die uit of in verband met de **overeenkomst** ontstaan, worden in eerste aanleg voorgelegd aan een bevoegde Nederlandse rechter.

11.16 Lossen wij jouw klacht niet naar tevredenheid op? Leg je klacht dan voor aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD):
Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening
t.a.v Consumentenloket
Postbus 93257
2509 AG Den Haag
www.kifid.nl

11.17 Als wij betrokken worden in een procedure en/of geschil tussen jou en een ander, dan moet je alle kosten betalen die wij daarvoor moeten maken.

Contactgegevens

11.18 Nationale-Nederlanden Bank N.V. is gevestigd te Den Haag. Je kunt contact opnemen met de **bank** via **nn.nl** of postbus 93604, 2509 AV Den Haag.

11.19 Nationale-Nederlanden Bank N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 52605884. De **bank** beschikt over een vergunning van De Nederlandsche Bank N.V. gevestigd te Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam.

11.20 De **bank** is een kredietinstelling met de bevoegdheid tot het verlenen van beleggingsdiensten die is ingeschreven in het register van De Nederlandsche Bank N.V. zoals bedoeld in artikel 1:107 van de **Wet op het financieel toezicht**. De **bank** is als financiële dienstverlener opgenomen in het register van de Autoriteit Financiële Markten onder nummer 12041350.

12 Begrippen

Algemene bankvoorwaarden: de algemene voorwaarden die gelden op het moment dat je de **overeenkomst** aangaat, zoals opgesteld door de Nederlandse Vereniging van Banken en neergelegd bij de griffie van de rechtbank Amsterdam, of voorwaarden die daarvoor in de plaats komen.

Bank: Nationale-Nederlanden Bank N.V. statutair gevestigd in Den Haag, Postbus 93604, 2509 AV Den Haag, www.nn.nl.

Beleggersgiro: de Stichting Nationale-Nederlanden Bank **Beleggersgiro** gevestigd in Den Haag dan wel een andere door de **bank** aangewezen bewaarinstelling.

Beleggingen: participaties in beleggingsfondsen en liquide middelen.

Beleggingsadvies: een door de **bank** aan de **rekeninghouder** gegeven gepersonaliseerde aanbeveling om onder meer één of meerdere **participaties** te kopen-, verkopen en/of te houden.

Beleggingsfonds(en): beleggingsinstellingen, icbe's (maatschappijen en fondsen voor collectieve belegging in effecten) en/of **beleggingsfondsen** (waaronder tevens begrepen **Indextrackers**), zoals bedoeld in de zin van de **Wet op het financieel toezicht**.

Beleggingsrekening: een rekening van de **rekeninghouder(s)** bij de **bank** met een uniek nummer voor (onder meer) het bewaren en administreren van **participaties** en het debiteren en crediteren van uw **liquide middelen**. Deze rekening is gekoppeld aan een **tegenrekening**.

Beleggingsovereenkomst: de afspraak tussen de **bank** en jou waarin de verlening van de dienst Zelf Beleggen is overeengekomen.

Beleid voor het uitvoeren van orders: het **beleid voor het uitvoeren van orders**, zoals dit van tijd tot tijd door de **bank** wordt vastgesteld.

Beurs: elk handelsplatform in de zin van de **Wet op het financieel toezicht** waarop via ons binnen de grenzen van de **overeenkomst** kan worden gehandeld.

Indextrackers: Exchange Traded Product **beleggingsfondsen** zoals Exchange Traded Funds, Exchange Traded Commodities, Exchange Traded Currencies en Exchange Traded Notes.

Liquide middelen: geld van de **rekeninghouder** op de **beleggingsrekening** bij de **bank** in euro.

Mijn.nn: de beveiligde online omgeving van de **bank** waarop de **rekeninghouder** toegang kan krijgen tot zijn **beleggingsrekening** en waar de **bank** via de berichtenbox mededelingen kan doen aan de **rekeninghouder**. Bijvoorbeeld over wijzigingen in voorwaarden.

Nn.nl: de openbare website van Nationale-Nederlanden www.nn.nl.

Order: opdracht tot het verrichten van één of meer transacties in **participaties**.

Overeenkomst: het totaal aan afspraken tussen de **bank** en **rekeninghouder** waarvan de **beleggingsovereenkomst**, deze **productvoorwaarden** en de overige daarin genoemde voorwaarden zoals de **Algemene Bankvoorwaarden**, de Gebruikersvoorwaarden **mijn.nn**, de richtlijnen die genoemd staan op de webpagina Veilig Internet op nn.nl, de regels zoals genoemd in artikel 9.20 van deze **productvoorwaarden** en alle overige voorwaarden die hier onlosmakelijk deel van uitmaken. Het is een **overeenkomst** zoals bedoeld in artikel 4:89 **Wet op het financieel toezicht**.

Participatie: een vordering luidende in financiële instrumenten in de zin van de **Wet op het financieel toezicht** op de **Beleggersgiro**.

Productvoorwaarden: deze **productvoorwaarden** Zelf Beleggen van Nationale-Nederlanden Bank N.V.

Rekeninghouder(s): de persoon of personen die een **beleggingsrekening** bij ons aanhoudt/aanhouden.

Rente: de variabele **rente** die de **bank** berekent over de **liquide middelen** op de **beleggingsrekening**.

Schriftelijk: op papier en niet langs elektronische weg.

Tegenrekening: de betaalrekening van de **rekeninghouder** bij een **bank** in Nederland of een ander land dat is aangesloten bij de Single European Payments Area (SEPA). Iedere **beleggingsrekening** heeft één **tegenrekening**. De **tegenrekening** moet op dezelfde naam staan als de **beleggingsrekening**.

U.S. Person: hieronder verstaan wij een natuurlijk persoon:

- die inwoner van de **Verenigde Staten van Amerika** is;
- die staatsburger van de **Verenigde Staten van Amerika** is;
- die zichzelf als inwoner of staatsburger van de **Verenigde Staten van Amerika** presenteert;
- die beschikt over contact- of bankgegevens in de **Verenigde Staten van Amerika**, zoals woonadres, postadres, fiscaal adres, een bankrekeningnummer of een telefoonnummer of die beschikt over een beleggingsadviseur, vermogensbeheerder, vertegenwoordiger of gevolmachtigde die aan één van deze kenmerken voldoet;
- die in verband met het verlenen van beleggings- of nevendiensten door de **bank** aan de natuurlijke persoon, waaronder ook begrepen het openen en aanhouden van een **beleggingsrekening** voor de natuurlijke persoon en de ontvangst door ons van een of meer betalingen verricht door de natuurlijke persoon in verband met deze activiteiten (i) in of vanuit de **Verenigde Staten van Amerika** betalingen of leveringen doet of ontvangt of (ii) in of vanuit de **Verenigde Staten van Amerika** informatie verstrekt of ontvangt.

Verenigde Staten van Amerika: de **Verenigde Staten van Amerika**, inclusief haar staten en het District of Columbia en alle grondgebieden onder haar jurisdictie.

Vermogen: de totale waarde van de **beleggingen** van de **rekeninghouder** op zijn **beleggingsrekening**.

Wet op het financieel toezicht: Wet op het financieel toezicht, de regels op basis van deze wet of de wetten en regels die daarvoor in de plaats komen.

Bijlage 1 Belangrijke kenmerken en risico's van beleggen

Lees deze bijlage goed! In deze bijlage gaan wij in op de risico's en kenmerken van beleggen. Het is belangrijk dat u deze bijlage goed leest omdat dit de kern van de zaak is. U belegt waarschijnlijk omdat u meer rendement wilt behalen dan met sparen. Maar beleggen kent risico's.

Daarom moet u begrijpen met welke risico's u te maken krijgt. In deze bijlage bespreken wij eerst risico in het algemeen. Vervolgens bespreken we risico en beleggen. Daarna gaan wij in op vijf specifieke soorten risico's bij beleggen, waaronder de risico's van beleggen in **beleggingsfondsen**. In paragraaf 20 bespreken we hoe u de risico's die u met uw **vermogen** loopt, kunt verkleinen. Het is belangrijk om u goed voor te bereiden voordat u start met beleggen. In de laatste paragraaf zetten we uiteen wat u zou kunnen doen om u voor te bereiden.

Risico in het algemeen

1. Wat is risico?

We nemen in het dagelijks leven continu risico's. Bijvoorbeeld in onze baan, in onze relaties of in het verkeer. Steekt u lopend direct de weg over of gaat u toch naar dat zebra-pad met stoplicht verderop? Het voordeel is dat u sneller aan de overkant bent, maar het nadeel is dat u een klein of groot ongeluk kunt krijgen als iemand u geen voorrang verleent. Als u een risico neemt, vraagt u zich (on)bewust af 'wat levert het me op als het goed gaat' en 'wat kost het me als het verkeerd afloopt'. U schat daarbij steeds in hoe waarschijnlijk het is dat het op een bepaalde manier afloopt.

Risico en beleggen

2. Loop ik risico bij beleggen?

Ja. Als u gaat beleggen loopt u altijd risico's. Het maakt daarbij niet uit waar u in belegt. Risiceloos beleggen bestaat niet.

Let op!

Als u de mogelijke verliezen op uw belegging niet kunt of wilt dragen, dan past beleggen niet bij u.

3. Wat is het belangrijkste risico van beleggen?

Het belangrijkste risico van beleggen is dat u het door u ingelegde geld voor een deel of (in het ergste geval) zelfs helemaal kunt verliezen.

4. Sparen of beleggen?

Sparen en beleggen zijn twee totaal verschillende manieren om **vermogen** op te bouwen. Met sparen heb je weinig risico. Maar de **rente** van sparen kan onvoldoende zijn om de inflatie bij te houden. In dat geval verlies je aan koopkracht. Hoge inflatie en lage **rentes** kunnen reden zijn om te kiezen voor een alternatief met mogelijk meer rendement, zoals beleggen. Nadeel van beleggen is dat het risico's met zich meebrengt. De waarde van je **beleggingen** kan schommelen. Resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst. Beleggen is iets voor de lange termijn. Door een langere periode te beleggen, kun je profiteren van het rendement-op-rendement effect. En er is meer tijd om een eventueel verlies weer goed te maken.

Als je spaart of belegt, betaal je inkomstenbelasting in box 3. De hoogte van de belasting verschilt tussen sparen en beleggen. Hoe dit werkt, kun je lezen op **nn.nl** <https://www.nn.nl/Beter-met-geld/Wat-is-vermogensbelasting.htm> of op de website van de Belastingdienst.

5. Hoe kunt u met de risico's van beleggen om gaan?

U kunt op drie manieren met de risico's van beleggen omgaan.

1. U neemt het risico niet: u belegt niet of stopt met beleggen.
2. U probeert het risico te verminderen: bijvoorbeeld door uw **beleggingen** te spreiden. Dat wil zeggen, u belegt slechts een deel van uw **vermogen** en u zorgt voor voldoende spreiding van uw **beleggingen**.
3. U accepteert het risico waarbij u een positief maar ook een negatief resultaat kunt behalen. Ook al zou u met beleggen op de lange termijn hogere resultaten kunnen boeken dan bij sparen, het resultaat blijft onzeker.

Soorten risico's bij beleggen

6. Welke soorten risico's bij beleggen onderscheiden wij?

Of u uiteindelijk winst of verlies heeft, wordt mede beïnvloed door vele onderliggende risico's. Wij onderscheiden:

- a. algemene risico's van beleggen;
- b. risico's van beleggen in **beleggingsfondsen**;
- c. risico's van de beleggingscategorieën waarin **beleggingsfondsen** beleggen;
- d. risico's en **liquide middelen**;
- e. risico's verbonden aan de belegger als mens.

7. Welke risico's bespreken we in deze bijlage?

We bespreken in deze bijlage niet alle (onderliggende) risico's van beleggen. Zo zijn er risico's verbonden aan de manier waarop het financiële stelsel functioneert en hoe transacties in financiële instrumenten worden afgewikkeld. De kans dat die risico's zich voordoen is klein, maar als het gebeurt, kunnen de gevolgen heel groot zijn. Als die risico's zich voordoen is er waarschijnlijk veel meer aan de hand in de wereld. De enige manier waarop u die risico's kunt vermijden is door niet te beleggen en geen geld te zetten op een bankrekening. In deze bijlage bespreken wij daarom alleen de risico's waar u als belegger waarschijnlijk het meest mee in aanraking kunt komen.

A. Algemene risico's van beleggen

8. Wat zijn de belangrijkste algemene risico's waar u als belegger mee te maken kunt krijgen?

De belangrijkste algemene risico's waarmee u als belegger te maken kunt krijgen zijn:

- **Marktrisico.**

Het marktrisico hangt samen met de algemene economische situatie. Voorbeelden zijn: periodes van economische groei of achteruitgang, veranderingen in (de hoogte van) belastingen of wijzigende energieprijzen.

- **Koersrisico.**

Dit is het risico op koersschommelingen. Het maakt niet uit waarin u belegt: u loopt altijd een koersrisico. Bijvoorbeeld: De aandelen van een bedrijf kunnen minder waard worden. Oorzaken van koersrisico zijn dat een nieuwe concurrent die

hetzelfde product maakt, een staking of de publicatie van de resultaten van een bedrijf.

- **Valutarisico.**

Belegt u niet in euro's, maar in een andere valuta (munt)? Dan is de kans groot dat de koers van die valuta bij verkoop of aflossing verschilt van de valutakoers bij de aankoop.

- **Herbeleggingsrisico.**

Dit is het risico dat dividend, rentebetalingen, verkochte **beleggingen** of andere inkomsten uit **beleggingen** niet opnieuw kunnen worden belegd tegen hetzelfde rendement als de oorspronkelijke belegging.

- **Renterisico.**

De waarde van bepaalde **beleggingen** daalt als de marktrente stijgt. Een voorbeeld hiervan zijn obligaties. De volgende situatie kan zich voordoen. Als de marktrente stijgt nadat een **beleggingsfonds** een obligatie heeft gekocht, dan daalt de koers en de waarde van die obligatie. Dat komt omdat er op de markt obligaties met dezelfde looptijd te vinden zijn als die welke het **beleggingsfonds** heeft gekocht, maar met een hogere **rente**. De obligatie die het **beleggingsfonds** heeft gekocht is dus minder interessant geworden dan de andere obligatie. Daarnaast kan risico toe- of afnemen, afhankelijk van de gevoeligheid van obligaties voor renteveranderingen. Als de marktrente omhoog gaat, heeft dit in het algemeen ook een negatieve invloed op de koersontwikkeling van aandelen.

- **Liquiditeitsrisico.**

Dit is het risico dat een belegger zijn positie niet tegen normale prijzen kan verkopen of een positie kan aangaan vanwege een gebrek aan voldoende kopers en verkopers in de betreffende belegging. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij obligaties en leningen. Dit risico kan zich ook voordoen bij vastgoedobjecten. Vastgoedobjecten worden niet dagelijks verhandeld. Dit brengt het risico met zich mee dat beleggers in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen niet op ieder gewenst moment kunnen uitstappen. Bij private equity kan dit risico zich als volgt voordoen: de belangen die private equity fondsen nemen worden doorgaans voor zeven tot tien jaar in portefeuille gehouden. Om die reden is de liquiditeit die een private equity fonds kan bieden, beperkt.

- **Concentratierisico.**

Dit is het risico dat uw **beleggingen** onvoldoende zijn gespreid en sterk zijn gericht op één bepaald type **beleggingen**, in één bepaalde sector en/of één bepaalde regio.

- **Kredietrisico.**

Dit is het risico dat een debiteur niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld de uitgevende instelling niet in staat is om de **rente** en/of aflossing te betalen aan de belegger. Indien een onderneming niet langer aan zijn verplichtingen kan voldoen, dan bestaat er een reële kans op faillissement. In geval van faillissement staan de aandeelhouders achteraan in de rij. Pas wanneer de vreemd vermogensverschaffers zijn betaald komt de aandelenbelegger in beeld. Een vastgoedfonds kan bijvoorbeeld huurders hebben met een slechte kredietwaardigheid. Zij loopt dan het risico dat een deel van de huren niet meer worden betaald en dat mogelijk het betreffende pand opnieuw verhuurd zal moeten worden.

- **Informatierisico.**

Dit is het risico dat een belegger minder informatie heeft dan andere partijen. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij **beleggingsfondsen** die investeren in vastgoed en/of private equity. Dit soort **beleggingsfondsen** is veelal minder transparant en de activiteiten van deze **beleggingsfondsen** zijn voor beleggers minder makkelijk te volgen. Deze verminderde transparantie heeft tot gevolg dat het monitoren van de strategieën van dit soort **beleggingsfondsen** in de praktijk lastiger is, hetgeen risico's met zich mee kan brengen.

- **Volatilitateisrisico.**

Dit is het risico dat de waardering van een belegging grote bewegingen maakt.

B. Risico's van beleggen in beleggingsfondsen

9. Inleiding

Bij Zelf Beleggen bepaalt u zelf in welke **beleggingsfondsen** u belegt. U doet dit voor uw eigen rekening en risico. Wij geven u geen **beleggingsadvies** waarop u uw beslissingen kunt baseren.

Hieronder bespreken wij eerst vier kenmerken van **beleggingsfondsen**. In paragraaf 14 en 15 bespreken wij vervolgens belangrijke risico's van

beleggen in **beleggingsfondsen**. Daarna gaan wij in paragraaf 16 en 17 van deze bijlage in op de risico's en kenmerken van de beleggingscategorieën waarin **beleggingsfondsen** beleggen.

10. Kenmerk 1: Het verschil tussen actieve en passieve beleggingsfondsen

Bij een actief **beleggingsfonds** kijkt de beheerder van een **beleggingsfonds** op grond van een bepaalde visie over risico en rendement actief van de index af. Hiermee probeert het **beleggingsfonds** een extra rendement te behalen ten opzichte van een index, bijvoorbeeld de AEX-index. Hiervoor zijn meer transacties nodig dan bij passief beleggen. Passief beleggen betekent dat bijvoorbeeld een **beleggingsfonds** zo nauwkeurig mogelijk een bepaalde index volgt. Het rendement dat het **beleggingsfonds** behaalt zal daarom niet veel afwijken van de index. Anders dan bij een actief **beleggingsfonds**, probeert men bij een passief **beleggingsfonds** niet een hoger rendement te behalen dan de markt die gevolgd wordt. Het doel van het **beleggingsfonds** daarbij is om een vergelijkbaar rendement als de markt te behalen. Dit wordt ook wel indexbeleggen genoemd. De kosten van een passief **beleggingsfonds** zijn over het algemeen lager dan de kosten van een actief **beleggingsfonds**. Passieve **beleggingsfondsen** zijn indexfondsen en Exchange Traded Products (ETP's). Er bestaan drie soorten Exchange Traded Products, te weten 1) Exchange Traded Funds (ETF's), 2) Exchange Traded Commodities/Currencies (ETC's) en 3) Exchange Traded Notes (ETN's). ETF's volgen gewoonlijk aandelen- of vastrentende marktindices. ETC's volgen voornamelijk de resultaten van grondstoffenmarkten. Ook zijn er ETC's die buitenlandse valuta volgen. ETN's volgen gewoonlijk grondstoffen-, valuta-, volatiliteit- en strategie-indexen.

11. Kenmerk 2: Spreiding van beleggingen bij beleggingsfondsen

Beleggingsfondsen beleggen in verschillende beleggingscategorieën. Daardoor kunt u al met een relatief klein bedrag een betere risicospreiding bereiken dan wanneer u in losse aandelen of obligaties belegt. Worden de **beleggingen** door een **beleggingsfonds** goed gespreid, dan beperkt dat doorgaans het risico. Een **beleggingsfonds** kan **beleggingen** bijvoorbeeld spreiden over verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, onroerend goed. Zij investeert dan in twee of meer

van deze beleggingscategorieën. Dit noemen we een mixfonds. Indien u belegt in een mixfonds kan het risico dat u loopt hoger of lager zijn dan wanneer u belegt in een **beleggingsfonds** dat belegt in één individuele beleggingscategorie. Een **beleggingsfonds** kan ook aandelen kopen uit verschillende bedrijfstakken, of obligaties met verschillende looptijden, of beleggen in verschillende munten (valuta) of in verschillende gebieden in de wereld.

12. Kenmerk 3: dividend en beleggingsfondsen

Beleggingsfondsen kunnen dividend uitkeren.

Dividend is de winst van individuele bedrijven die via het **beleggingsfonds** wordt uitgekeerd aan de beleggers. **Beleggingsfondsen** keren meestal één keer per jaar dividend uit. Uw dividendbedrag wordt meestal automatisch herbelegd in het **beleggingsfonds**. De hoogte van het dividend kan per uitkering verschillen en soms wordt er helemaal geen dividend uitgekeerd. Over dividend moet u belasting betalen. De dividendbelasting wordt automatisch ingehouden als het dividend wordt uitgekeerd.

13. Kenmerk 4: de beurskoers van een beleggingsfonds

De beurskoers geeft de waarde van een deelnemingsrecht in een **beleggingsfonds** weer. De koers kan worden beïnvloed door allerlei factoren. Bijvoorbeeld door de resultaten en de toekomstverwachtingen van bedrijven in het **beleggingsfonds**. Maar ook door macro-economische-, sociale-, economische- en politieke ontwikkelingen.

14. Welke risico's gelden bij actieve en passieve beleggingsfondsen?

Voor beleggen in **beleggingsfondsen** gelden de algemene risico's van beleggen die wij hiervoor hebben besproken. **Beleggingsfondsen** kennen daarnaast een aantal specifieke risico's. Die risico's zijn:

- **Omslagrisico.**
Een **beleggingsfonds** kan uit verschillende kleinere **beleggingsfondsen** bestaan. Dit noemen we ook wel subfondsen. Negatieve resultaten van zo'n subfonds kunnen worden omgeslagen over de andere subfondsen.
- **Geografisch risico.**
De waarde van een **beleggingsfonds** dat vooral belegt in een bepaald gebied zoals bijvoorbeeld Europa is gevoelig voor ontwikkelingen in die regio.

Denk bijvoorbeeld aan economische of politieke ontwikkelingen.

- **Sectorrisico.**
De waarde van een **beleggingsfonds** dat vooral belegt in een bepaalde sector (bijvoorbeeld transport) is vooral gevoelig voor ontwikkelingen in die regio of sector.
- **Debiteurenrisico.**
Het is mogelijk dat een **beleggingsfonds** failliet gaat of de bedrijven waarin het **beleggingsfonds** belegt failliet gaan. In dat geval kunnen **beleggingen** nog heel weinig of niets waard zijn. Er is dan geen enkele garantie dat de belegger zijn inleg terugkrijgt. Specifieke soorten passieve **beleggingsfondsen** kennen naast de in deze paragraaf beschreven risico's nog een ander belangrijk risico. Dat risico wordt hieronder beschreven in paragraaf 15.

15. Belangrijk risico bij passieve beleggingsfondsen: tegenpartijrisico

Beleggingsfondsen die beleggen in derivaten (afgeleide producten) en/of waarbij onderliggende waarden worden uitgeleend, kennen een specifiek risico: tegenpartijrisico. Dit is het risico dat een tegenpartij niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen. Indien de risico's met betrekking tot deze tegenpartijen niet goed worden gemanaged dan kan dit tot grote verliezen leiden. Een voorbeeld: een synthetische indextracker bootst de index na met behulp van derivaten. Hierdoor ontstaat een zogenoemd tegenpartijrisico. Let op, dit risico zich ook voor kan doen bij actieve **beleggingsfondsen**.

C. Risico's van de beleggingscategorieën waarin beleggingsfondsen beleggen

16. Inleiding

Om goed te kunnen begrijpen waarin u kunt beleggen, bespreken wij hieronder een aantal kenmerken en risico's van de verschillende beleggingscategorieën waarin **beleggingsfondsen** kunnen beleggen. Voor beleggingscategorieën gelden de algemene risico's van beleggen zoals hiervoor beschreven onder A. 'Algemene risico's van beleggen'.

17. Wat zijn die beleggingscategorieën?

Wij onderscheiden in deze bijlage de volgende beleggingscategorieën:

- a. Vastrentende waarden (bijvoorbeeld obligaties en geldmarktfondsen)
- b. Aandelen
- c. Vastgoed
- d. Hedgefonds
- e. Private Equity
- f. Grondstoffen

a. Vastrentende waarden

Kenmerken van vastrentende waarden

Onder vastrentende waarden verstaan we alle **beleggingen** waarvan de periodieke betalingen in de vorm van **rente** en aflossing contractueel zijn vastgelegd. De bekendste verschijningsvormen zijn de obligaties van overheden (staatsobligaties) en bedrijven (bedrijfsobligaties).

Risico's

De belangrijkste risico's hierbij zijn: renterisico, kredietrisico, valutarisico, volatiliteitsrisico en liquiditeitsrisico. Die risico's zijn hiervoor beschreven in paragraaf acht van deze bijlage.

b. Aandelen

Kenmerken van aandelen

Aandelen zijn beleggingsinstrumenten waarbij de periodieke vergoeding (dividend) niet contractueel is vastgesteld maar afhankelijk is van de financiële prestaties van de onderneming. Verder geldt dat de aandeelhouders als laatste aan bod komen bij een eventueel faillissement. De verschaffers van vreemd **vermogen** komen eerst aan bod. Dit betekent dan ook dat aandeelhouders een relatief groot risico lopen ten opzichte van beleggers in vastrentende waarden.

Risico's

De belangrijkste risico's hierbij zijn: marktrisico, koersrisico, renterisico, kredietrisico, valutarisico en liquiditeitsrisico. Die risico's zijn hiervoor beschreven in paragraaf acht van deze bijlage.

c. Vastgoed

Kenmerken van vastgoed

Onder vastgoedfondsen verstaan wij hier alle **beleggingsfondsen** die de verkregen gelden van beleggers investeren in vastgoedobjecten.

Risico's

De belangrijkste risico's hierbij zijn: marktrisico, koersrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, concentratierisico en informatierisico. Die risico's zijn hiervoor beschreven in paragraaf acht van deze bijlage. Daarnaast gelden er bij vastgoed specifieke risico's, te weten: leverage-risico en waarderingsrisico.

- Leverage risico.
Dit is het risico dat de verhouding tussen het eigen **vermogen** in een belegging en het vreemde **vermogen** voor extra risico's zorgt. Leverage wordt veelal gebruikt door vastgoedfondsen om een hoger rendement te kunnen behalen. Bij een te hoge leverage kan uw inleg in een **beleggingsfonds** verloren gaan.
- Waarderingsrisico.
Dit is het risico dat de waardering van een belegging niet overeenkomt met de werkelijke waarde. De waardering van niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen komt tot stand door middel van taxaties van de vastgoedobjecten waarin zij investeren. Anders dan de prijzen op financiële markten van andere **beleggingen** veranderen de prijzen niet van dag tot dag. Periodiek worden vastgoedobjecten getaxeerd en komt een nieuwe waarde tot stand. Doordat tussen taxaties soms een half jaar tot een jaar kan zitten, loopt de belegger het risico dat de waarde zoals opgegeven door een vastgoedfonds niet een representatieve weergave is van de feitelijke waarde. Verder kunnen er in het proces van waardering door taxateurs allerlei fouten sluipen waardoor de afgegeven waarde op de vastgoedobjecten ook niet volledig representatief is.

d. Hedge funds (alternatieve beleggingen)

Kenmerken van hedge funds

Hedgefonds zijn privaat georganiseerde **beleggingsfondsen** die veelal worden gekenmerkt door een grote mate aan vrijheid in het

beleggingsbeleid, een beperkte transparantie en een beperkt toezicht. De vrijheid in beleggingsbeleid geldt met betrekking tot de beleggingscategorieën waarin belegd kan worden, het gebruik van leverage en het kunnen innemen van short posities.

Risico's

Aan beleggen in hedge funds kunnen diverse uiteenlopende risico's kleven. Verschillen tussen de hedge fund strategieën kunnen aanzienlijk zijn, daarom kunnen ook de risicoprofielen sterk verschillen. Daarom zullen niet alle hieronder genoemde risico's in even sterke mate van toepassing zijn op de diverse hedge funds. De belangrijkste risico's hierbij zijn: marktrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, informatierisico en valutarisico. Die risico's zijn hiervoor beschreven in paragraaf acht van deze bijlage.

Daarnaast kunnen er bij hedge funds specifieke risico's gelden, te weten: volatiliteitsrisico en tegenpartijrisico.

- Volatiliteitsrisico.
Dit is het risico dat de waardering van een belegging grote bewegingen maakt. Doordat sommige hedge funds actief met derivaten werken hebben zij een relatief grote blootstelling aan volatiliteitsrisico.
- Tegenpartijrisico.
Dit is het risico dat een tegenpartij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Veel hedgefunds zijn actief in derivatenmarkten en lopen uit dien hoofde tegenpartijrisico. Dit geldt ook voor de relatie die hedgefunds hebben met prime brokers. Prime brokers zijn instellingen die worden ingeschakeld om short posities te kunnen innemen. Indien de risico's met betrekking tot deze tegenpartijen niet goed worden gemanaged, dan kan dit tot grote verliezen leiden.

e. Private Equity (alternatieve beleggingen)

Kenmerken van private equity

Private equity fondsen zijn **beleggingsfondsen** die beleggen in niet-beursgenoteerde bedrijven. Het kan hier gaan om startende bedrijven (venture capital) en reeds lang bestaande bedrijven (buy outs).

Risico's

Beleggingen in private equity gaan over het algemeen gepaard met dezelfde risico's als **beleggingen** in beursgenoteerde aandelen. De belangrijkste risico's hierbij zijn: marktrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, informatierisico en valutarisico. Die risico's zijn hiervoor beschreven in paragraaf acht van deze bijlage. Daarnaast geldt er bij private equity een specifiek risico, te weten: manager selectierisico.

- Manager selectierisico.
Dit is het risico dat de manager van een **beleggingsfonds** niet de juiste **beleggingen** selecteert. Het gemiddelde private equity **beleggingsfonds** blijkt het in de praktijk niet veel beter te doen dan een representatieve index voor beursgenoteerde aandelen (bijvoorbeeld de MSCI World). Echter, de beste 25% van alle private equity **beleggingsfondsen** doet het een stuk beter dan de genoteerde aandelenmarkt. Dit is kenmerkend voor de private equity markt. Het verschil tussen goede en slechte private equity **beleggingsfondsen** kan bijzonder groot zijn. Alleen indien een belegger in staat is om de top 25% van de private equity markt te selecteren is private equity vanuit rendementsoogpunt een aantrekkelijk alternatief. In de andere 75% van de gevallen loopt de belegger het risico op een (zeer) slecht resultaat.

f. Grondstoffen

Kenmerken van grondstoffen

Onder **beleggingen** in grondstoffen verstaan we alle directe **beleggingen** in fysieke grondstoffen dan wel in futures die grondstoffen als onderliggende waarde hebben. Een future is een **overeenkomst** waarmee je belegt in de waardeverandering van een product, bijvoorbeeld grondstoffen.

Risico's

De belangrijkste risico's hierbij zijn: marktrisico, renterisico en valutarisico. Die risico's zijn hiervoor beschreven in paragraaf acht van deze bijlage. Daarnaast kunnen er bij grondstoffen zich specifieke risico's voordoen, te weten: negatieve roll return risk.

- Negatieve roll return risk.
Dit is het risico van het 'doorrollen' van futures. Het grootste deel van de **beleggingen** in grondstoffen gaat via grondstoffen futures. Het is gebruikelijk dat **beleggingsfondsen** in grondstoffen steeds

een positie innemen in de kortlopende future. Deze positie wordt - zeg na een maand - gesloten en 'doorgerold' naar de volgende kortlopende future. Indien de futures curve oplopend is, dan zal een dergelijke strategie gepaard gaan met verliezen bij het doorrollen van de positie. Een oplopende curve wil zeggen dat de futuresprijs voor langlopende contracten hoger ligt dan de futuresprijs voor kortlopende contracten. We noemen dit een negatieve roll return.

D. Risico's en liquide middelen

18. Wat kan een risico zijn van liquide middelen (geld)?

Liquide middelen zijn in tegenstelling tot **participaties** niet afgezonderd van het **vermogen** van de **bank**. Dit betekent dat de **liquide middelen** bij een faillissement tot de failliete boedel van de **bank** worden gerekend. In dat geval bent u één van de vele schuldeisers (een concurrente schuldeiser). In dat geval is de kans groot dat de **bank** uw geld maar voor een deel of zelfs helemaal niet kan teruggeven. Als er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, dan kunt u aanspraak maken op een uitkering op basis van het deposito-garantiestelsel. Hierbij geldt een maximum bedrag dat per **rekeninghouder** kan worden geclaimd. Het is verder mogelijk dat over **liquide middelen** geen of weinig **rente** wordt uitgekeerd. Als gevolg van belastingen en inflatie kan uw koopkracht daardoor mogelijk dalen.

E. Risico's verbonden aan de belegger als mens

19. Blijft u rustig als belegger?

Economische modellen gaan van de mens uit die op een logische, rationele en efficiënte manier zijn belangen nastreeft (de 'homo economicus'). Uit de psychologie blijkt dat dit beeld niet klopt. Dat geldt niet alleen voor individuen, maar ook voor groepen. Als mens trappen we in meer of mindere mate in een aantal psychologische valkuilen. Die valkuilen hebben te maken met hoe wij als mensen omgaan met verlies, onzekerheid en hoe wij als mensen informatie verwerken. Als gevolg van die valkuilen kunnen we als mensen irrationele en onverantwoorde dingen doen. Bijvoorbeeld: iemand wil een verlies goedmaken door

steeds grotere risico's te nemen en uiteindelijk onverantwoorde risico's. Koersbewegingen kunnen heftiger zijn dan men op basis van de beschikbare informatie zou verwachten. Of een hype, paniek of euforie kan ook een rol spelen. Wij zeggen niet dat u persé gevoelig bent voor die valkuilen, maar het is goed om u ervan bewust te zijn dat ze ook op u van invloed kunnen zijn.

Risico's verkleinen

20. Hoe kan ik risico's verkleinen?

U kunt de risico's die u met uw **vermogen** loopt op verschillende manieren verkleinen. Het kan verstandig zijn u daarvoor te laten bijstaan door een onafhankelijke financieel adviseur. Zo kunt u het risico verkleinen door:

- Het **vermogen** dat u wilt opbouwen te spreiden over verschillende beleggingscategorieën. Zo kunt u ervoor kiezen een deel van uw **vermogen** te beleggen in Zelf Beleggen en een ander deel van uw **vermogen** in andere categorieën, bijvoorbeeld sparen.
- Uw risico te spreiden door uw inleg te spreiden in de tijd. Een goed voorbeeld daarvan is om maandelijks in te leggen. Komt u dichterbij de datum dat u het geld dat u heeft opgebouwd met beleggen weer nodig heeft? Dan is het verstandig te gaan beleggen met minder risico's. Heeft u uw **vermogen** nodig binnen een paar jaar, dan kan het verstandiger zijn om te stoppen met beleggen en uw geld op een spaarrekening te zetten.

Bereid u goed voor

21. Voorbereiden op risico's

Een goede voorbereiding is belangrijk als u wilt gaan beleggen. U heeft zelf namelijk veel invloed op de risico's die u loopt. In paragraaf 22 tot en met 25 hieronder vertellen wij wat u kunt doen om u voor te bereiden.

22. Hoe verhoudt rendement zich ten opzichte van risico?

Bij beleggen gaat het om rendement en risico. Die twee hangen sterk samen. In het algemeen geldt: **beleggingen** waarvan u een hoog rendement kunt verwachten, brengen een hoog risico met zich mee.

Beleggingen met minder risico, leveren meestal minder op. Als u genoeg neemt met een lager verwacht rendement, dan kunt u ook minder risico nemen.

23. Bedenk wat uw doelstellingen zijn

Bedenk voordat u gaat beleggen wat uw doelstellingen zijn. Belegt u bijvoorbeeld om **vermogen** op te bouwen voor een wereldreis, voor de studie van uw kinderen of om extra inkomsten te hebben na uw pensioen?

24. Bedenk hoeveel risico u wilt en kunt lopen

Bedenk voordat u gaat beleggen ook wat uw mogelijkheden en verwachtingen zijn. Welk verlies bent u bereid te accepteren op het geld dat u inlegt? Stopt u alle eieren in één mandje of zorgt u dat uw **vermogen** zoveel mogelijk verspreid wordt? Kunt u het geld dat u belegt voor langere tijd missen? En bent u bereid om risico's te lopen? Wilt u een hoog rendement, dan neemt u vaak ook een groter risico.

25. Verdiep u in de kenmerken van beleggingsfondsen en hun specifieke risico's

Voordat u een beleggingsbeslissing neemt moet u er altijd voor zorgen dat u weet waarin u belegt en wat de belangrijkste risico's van die belegging zijn. Ook moet u ervoor zorgen dat u een inschatting maakt van hoe reëel die risico's zijn en welke impact ze voor u (kunnen) hebben als ze zich voordoen. Ieder **beleggingsfonds** is verplicht een document met daarin belangrijke kenmerken en risico's te publiceren. Dit kan een Eid (Essentiële-informatiedocument) of bijvoorbeeld een (verkort) prospectus zijn. Wij raden u aan om altijd de Eid, het prospectus of andere verplichte informatie van de uitgevende instelling te lezen voordat u gaat beleggen. Daarnaast kunt u ook de documentatie van de uitgevende instellingen van effecten waarin **beleggingsfondsen** beleggen raadplegen.

Bijlage 2 Samenvatting Orderuitvoeringsbeleid

1. Waarom deze samenvatting?

Dit document is een samenvatting van ons Beleid voor het uitvoeren, doorgeven en verwerken van **orders** in financiële instrumenten (het 'Beleid'). In deze samenvatting vind je informatie over de manier waarop Nationale-Nederlanden Bank N.V. (de '**Bank**', 'wij/we') **orders** in financiële instrumenten doorgeeft of (laat) uitvoeren. Wij zijn verplicht om bij het doorgeven of (laten) uitvoeren van **orders** in financiële instrumenten voor jou het best mogelijke resultaat te behalen. Dit wordt ook wel 'best execution' genoemd. Hieronder lees je in het kort hoe we bij het doorgeven of (laten) uitvoeren van **orders** voor best execution zorgen. Meer informatie over de wijze waarop we **orders** doorgeven of (laten) uitvoeren staat in het Beleid. Dit Beleid vind je op nn.nl/orderuitvoeringsbeleid.

2. Welke orders vallen onder het Beleid?

Alle **orders** die wij voor klanten het uitvoeren, doorgeven en verwerken vallen onder dit Beleid.

3. Hoe bepalen wij aan wie we orders in beursgenoteerde beleggingsfondsen en ETF's doorgeven?

Voor de uitvoering van **orders** in beursgenoteerde **beleggingsfondsen** en ETF's gebruiken wij een 'execution broker'. Bij het selecteren van een execution broker beoordelen wij onder meer de volgende criteria:

- Kennis en ervaring;
- Solvabiliteit en liquiditeit;
- Serviceniveau;
- Vergunningen; en
- Vermogensscheiding.

Verder analyseren wij het Orderuitvoeringsbeleid van de execution broker. We kijken dan naar de volgende zaken:

- De prijs waartegen een **order** wordt uitgevoerd;
- De kosten om de **order** uit te voeren;
- De snelheid waarmee de **order** wordt uitgevoerd;
- De kans dat de **order** wordt uitgevoerd en afgewikkeld; en
- De markttoegang die de execution broker heeft tot verschillende 'plaatsen van uitvoering'. 'Plaatsen van uitvoering' zijn een gereguleerde markt (een **beurs**), een multilaterale handelsfaciliteit, een

beleggingsonderneming met systematische interne afhandeling, een market maker of een andere liquiditeitsverschaffer.

4. Aan welke execution broker geven we orders in beursgenoteerde beleggingsfondsen en ETF's door?

Wij hebben op basis van de bovenstaande factoren gekozen voor CACEIS Bank, Netherlands Branch ('CACEIS NL') als execution broker. CACEIS NL is onderdeel van CACEIS Bank S.A. ('CACEIS'). CACEIS is een ervaren execution broker en heeft toegang tot een groot aantal plaatsen van uitvoering.

Let op! We salderen **orders** in beursgenoteerde **beleggingsfondsen** en ETF's voordat we ze aan de execution broker doorgeven. We geven alleen de gesaldeerde **order** voor uitvoering door aan de execution broker. Meer informatie over het salderen van **orders** vind je in hoofdstuk 6 van het Beleid. Dit Beleid vind je op nn.nl/orderuitvoeringsbeleid.

5. Hoe bepalen wij waar we orders in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen uitvoeren?

Bij het uitvoeren van **orders** in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** houden we rekening met de volgende best execution factoren:

- De prijs waartegen de **order** wordt uitgevoerd;
- De kosten om de **order** uit te voeren;
- De snelheid waarmee de **order** wordt uitgevoerd;
- De omvang van de **order**;
- De waarschijnlijkheid dat de **order** wordt uitgevoerd en afgewikkeld;
- De aard van de **order**; en
- Alle andere voor de uitvoering van de **order** relevant aspecten.

Bij het uitvoeren van **orders** in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** kijken wij vooral naar de prijs minus de uitvoeringskosten. Dit wordt ook wel de 'totale tegenprestatie' genoemd. Met andere woorden: de verhouding tussen de prijs en de uitvoeringskosten is bij het uitvoeren van **orders** in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** de belangrijkste best execution factor.

6. Waar voeren wij orders in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen uit?

Orders in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** kunnen niet op een handelsplatform (bijvoorbeeld de **Beurs** of MTF) worden uitgevoerd. Een **order** in een niet-beursgenoteerd **beleggingsfonds** kan alleen worden uitgevoerd bij het **beleggingsfonds** zelf of bij een door haar aangewezen 'transfer agent'. Voor de uitvoering van **orders** in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** hebben wij gekozen voor het Vestima-platform van Clearstream Bank S.A. Het Vestima-platform is een systeem waarop we **orders** in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** direct tegen het **beleggingsfonds** of de door haar aangewezen transfer agent kunnen uitvoeren. Deze wijze van orderuitvoering is gelet op de belangrijkste best execution factoren (prijs en uitvoeringskosten) in overeenstemming met ons Beleid.

7. Hoe bewaken wij de kwaliteit van orderuitvoering?

We bewaken de kwaliteit van het Beleid door periodiek na te gaan of het beleid nog steeds voldoet aan de best execution factoren. Voor **orders** in beursgenoteerde **beleggingsfondsen** en ETF's beoordelen we of de uitvoering van **orders** door CACEIS voldoet aan onze standaarden. Voor niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** kijken we naar de kwaliteit van orderuitvoering die we hebben behaald bij het uitvoeren van **orders** via het Vestima-platform. Bij deze beoordeling kijken we naar alle best execution factoren en niet alleen naar de prijs en uitvoeringskosten. Verder publiceren we jaarlijks een rapport met daarin een top vijf van de belangrijkste plaatsen van uitvoering waarop wij **orders** in niet-beursgenoteerde **beleggingsfondsen** hebben uitgevoerd. Deze rapporten bevatten ook een korte samenvatting met daarin een analyse van de door ons behaalde kwaliteit van uitvoering. Je kunt deze rapporten inzien op nn.nl/orderuitvoeringsbeleid.

8. Wanneer wordt het Beleid herzien?

We evalueren het Beleid jaarlijks, of vaker als bepaalde omstandigheden daartoe aanleiding geven. Als we op grond van deze evaluatie besluiten het Beleid te wijzigen dan publiceren we het aangepaste Beleid op nn.nl/orderuitvoeringsbeleid.

Bijlage 3 Belangentegenstellingen

Inleiding

Als gevolg van wet- en regelgeving dienen wij doeltreffende procedures en maatregelen te hebben en na te leven om tegenstrijdige belangen te voorkomen of daar adequaat mee om te gaan. Het betreft hier mogelijke tegenstrijdige belangen die voortvloeien uit de dienstverlening als beleggingsonderneming. Deze bijlage is een samenvatting van de maatregelen en procedures die de **bank** heeft genomen om belangenverstremming zoveel mogelijk te voorkomen.

Er kan sprake zijn van een tegenstrijdig belang als één van de partijen een (mogelijk) voordeel behaalt terwijl er mogelijk schade wordt toegebracht aan een andere partij. Wij onderkennen daarin de volgende belangentegenstellingen:

- Tussen een **rekeninghouder** en de **bank**;
- Tussen **rekeninghouders** onderling;
- Tussen een **rekeninghouder** en medewerkers van de **bank**;
- Tussen medewerkers en de **bank**.

Tegenstrijdige belangen kunnen altijd dáár ontstaan, waar sprake is van vertrouwelijke informatie over NN Group, Nationale-Nederlanden, haar **rekeninghouder(s)** of over de **beleggingsfondsen** waarin wordt belegd.

Beperkt risico van tegenstrijdige belangen

De **bank** beperkt zich bij haar dienstverlening tot het gebruik van **beleggingsfondsen** en/of **liquide middelen**. Wij maken daarbij gebruik van een brede selectie van **beleggingsfondsen**, die op hun beurt beleggen in een brede waaier van effecten (financiële instrumenten in de zin van de Wft). Daarbij zijn de verzamelorders die de **bank** uitvoert gering van omvang gerelateerd aan de waarde en het aantal uitgezette deelnemingsrechten van de **beleggingsfondsen**.

Dit betekent dat een **rekeninghouder**, individueel zowel als groep, via onze dienstverlening slechts zeer beperkte invloed kan hebben op de koers van een

onderliggend effect (financieel instrument in de zin van de Wft). En daarmee een andere **rekeninghouder** dus geen schade kan toebrengen. Dat betekent dat tegenstrijdige belangen tussen **rekeninghouders** onderling niet of nauwelijks aanwezig zijn.

De overige belangentegenstellingen worden in beginsel beperkt door de volgende factoren:

- Wij houden geen eigen posities aan;
- Wij houden geen belangen aan in **rekeninghouders**;
- Wij ontvangen geen retourprovisie over transacties, geen bestandsvergoedingen van **beleggingsfondsen** en verstrekken geen bestandsvergoedingen aan cliëntenremisiers;
- Wij nemen niet deel aan het voor derden plaatsen van financiële instrumenten bij uitgifte;
- Wij behandelen iedere **rekeninghouder** in beginsel gelijk.

Onze leidinggevenden zijn er voor verantwoordelijk dat onze medewerkers zich bewust zijn van en handelen naar de binnen ons bedrijf geldende maatregelen en procedures met betrekking tot belangentegenstellingen. Onze medewerkers zijn gehouden om te voorkomen dat hun privé belangen van invloed zijn of lijken te zijn op de handelingen die zij als medewerker van de **bank** verrichten. Hieronder worden een aantal van de maatregelen en procedures besproken die wij hebben genomen om de (schijn van) belangenverstremming zoveel mogelijk te voorkomen.

Algemene maatregelen en procedures

Omgaan met vertrouwelijke informatie

De medewerkers van de **bank** dienen zorgvuldig om te gaan met cliëntinformatie en andere vertrouwelijke (koersgevoelige) informatie. De medewerkers moeten alle informatie die met de uitvoering van hun functie of anderszins wordt ontvangen met de grootst mogelijke zorgvuldigheid behandelen. De op deze wijze verkregen informatie mag op geen enkele wijze worden misbruikt. Het verstrekken van koersgevoelige informatie aan andere medewerkers is nooit toegestaan tenzij specifiek nodig voor de taakuitvoering.

Compliance beleid

Het compliance beleid kent regels die toezien op de integriteit van de organisatie als geheel en op die van elke individuele medewerker. NN Group heeft een gedragscode opgesteld die ook geldt voor iedere medewerker van de **bank**. In de NN Gedragscode wordt inzake belangentegenstellingen verwezen naar specifieke beleidsdocumenten waarin NN Group regels stelt hoe medewerkers met dergelijke belangenconflicten moeten omgaan.

De Compliance functie in het bedrijf ziet toe op de naleving van deze regels.

Bankierseed

Sinds 1 april 2015 leggen medewerkers van Nationale-Nederlanden Bank de bankierseed af. Dit is een beroepseed waarbij wij beloven dat we onze functie zorgvuldig en integer zullen uitoefenen en daarbij het belang van de klant centraal stellen. Dit doen we op basis van een zorgvuldige afweging tussen alle belangen die bij de **bank** een rol spelen: die van klanten, de aandeelhouders, de werknemers en de samenleving waarin de **bank** opereert.

Specifieke maatregelen

Behalve algemene maatregelen en procedures heeft de **bank** specifieke maatregelen getroffen om de mogelijke omstandigheden die een belangentegenstelling vormen of kunnen doen ontstaan tegen te gaan.

Information Barriers (ook wel Chinese walls)

Een Chinese wall is een informatie barrière binnen een organisatie die is ingesteld om een onbedoelde of ongeoorloofde uitwisseling van informatie te voorkomen die zou kunnen leiden tot een belangentegenstelling. Information Barriers kunnen fysiek, organisatorisch en van personele aard zijn. Bijvoorbeeld werkruimtes die alleen voor bepaalde medewerkers toegankelijk zijn met een sleutel(kaart) of code, vormen een fysieke information barrier. Het toewijzen van taken en de informatie die daarbij hoort aan specifieke teams, functiescheiding genaamd, is een organisatorische information barrier. Wij hebben een Chinese wall ingesteld tussen ons Investment Office en de rest van de **bank** met betrekking tot bepalen van het beleggingsbeleid.

Beveiligingsmaatregelen

Nationale-Nederlanden Bank heeft maatregelen getroffen op het gebied van fysieke beveiliging en ICT-beveiliging (logische toegangsbeveiliging). Deze maatregelen zijn ingesteld om ongewilde verspreiding van informatie te voorkomen en toegang tot gegevens alleen op 'need-to-know' basis mogelijk te maken.

Beloningsregeling voor het personeel

Nationale-Nederlanden Bank kent een variabele personeelsbeloning. Deze regeling is deels afhankelijk van het financiële resultaat, maar ook van klanttevredenheidsscores. Wij hebben maatregelen getroffen dat noch de onderneming, noch haar personeel zich in haar gedragingen naar cliënten negatief laat leiden door deze regeling.

Mogelijke toekomstige belangentegenstellingen

We hebben getracht zo volledig mogelijk te zijn bij de inventarisatie van potentiële belangentegenstellingen.

We verwachten eigenlijk niet dat er (in de toekomst) een nog niet geïdentificeerde tegenstelling van belangen kan ontstaan die het belang van één of meer cliënten zou kunnen schaden. Wanneer dit onverhoopt wel het geval is, dan nemen we daar voor zover redelijkerwijs nodig aanvullende maatregelen voor of scherpen we bestaande maatregelen aan.

Ondanks het instellen van beleid, maatregelen en procedures om belangentegenstellingen tegen te gaan, kan het voorkomen dat het belang van één of meer **rekeninghouders** is geschaad door onvoldoende of tekortschietende naleving van het beleid, de maatregelen of de procedures. In die gevallen dat dit wordt geconstateerd, wordt melding gemaakt van de schending van het klantbelang in de incidentenregistratie en betreffende **rekeninghouders** worden hierover geïnformeerd en waar nodig gecompenseerd.

Het beleid inzake belangentegenstellingen is onderdeel van een periodieke beoordeling door de afdeling Compliance. Hierin worden ook de beleggingsonderneming zelf en de personen met zeggenschap betrokken.